

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Ζ΄

ΤΕΥΧΟΣ ΠΑ' — (81)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1907

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΛΛΑΔΟΣ. ΔΡ. 12.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ. ΦΡ. 12.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 1.

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ

*Οδ. Χαριλάου Τρικούπη 22α

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ΕΥΓΛΩΤΤΟΤΑΤΟΣ ΤΩΝ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΩΝ
ΜΑΣ, υπό Σπ. Λε-Βιάζη.

ΕΝΑΣ ΘΑΝΑΤΟΣ, ποίημα Θ. Ζωιτοπούλου.
ΓΝΩΜΑΙ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ, υπό Ι. Φαρανιάζου.
ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ, υπό Μοιραίας.
ΜΕΙΛΙΑΜΑΤΑ.

ΣΥ ΤΩΡΑ ΕΦΥΓΕΣ... υπό Λευκού Βράχου.

Ο ΒΕΕΤΗΟΒΕΝ εν τη συγχρόνω τέχνη.

ΦΑΣΓΑ, υπό Κάμα Νιρβαμή.

ΤΟ ΜΙΚΡΟΝ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ, υπό Γρ. Ξενοπούλου.
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝ υπό G. COURTOIS.
ΟΙ ΡΑΒΒΙΝΟΙ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ, υπό
Θ. Ράλλη.

N. ΛΕΚΑΤΣΑΣ, ως Σάβλων.

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΘΟΠΟΙΟΙ. (Σ.
Ταβουλάρη, Δ. Ταβουλάρης, Δ. Αλεξιάδης, Π.
Αιζαρίδης, Γ. Γαίτος, Π. Σούγου, Π. Βονασέρα).

ΤΟ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ ΖΗΠΠΕΛΙΝ.

ΠΡΟΦΗΤΑΙ, υπό Κ. Παρθένου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Αγγέλλεται εκ Βόλου ότι εις τας ενεργουμένας υπό του εφόρου των αρχαιοτήτων άνασκαφάς εις τό θέατρον των αρχαίων Παγασών άνευρέθησαν προσέτι άγαλμάτια τινα και άλλα μικράς αξίας αντικείμενα. Έκ των μέχρι τούδε εργασιών καθωρίσθη πλέον ή θέσις και ή έκτασις του θεατρού, τό όροτον ώς πρός την χωρητικότητα θεωρείται ίσον πρός τό Διώνυσιακόν τοιοϋτον.

Άνευρέθη επίσης και έν ελατήριον θεάτρον, μιλύβδιον, φέρων κεχαραγμένα διάφορα σημεία.

Εις την Νέαν Άγγλιαν άνευρέθη δωριότατον μωσαϊκόν δάπεδον Βυζαντινού ναού. Παριστάει φυλλάματα κισσού έρυνθρού επί βάθους φαιού ώς πλαίσίου. Κοσμείται διά πολυχρόμων ταινιών έλισσομένων στανροειδώς έν είδει άλλουσσου, και περιλαμβάνει πλείστα συνθέσεις.

Τούτων ή δεξιά παριστά ύδριαν, εις τό χείλος της όποιας πίνει μία περιστέρα.

Άντικρύν δε αυτής έτέρα περιστέρα και κάτωθεν δύο πτηνά. Άριστερά παριστά άνθη, έν οίς διακρίνεται θήλια δορκάς.

Πιοτένεται, ότι τό εϋρημα τούτο είνε σύγχρονον με τό εϋρεθέν υπό του Ρενάν εις τό Καβριόν της Τύρου, άνάγεται δηλαδή εις τον τέταρτον μ. Χ. αιώνα. Κατά συνέπειαν κέκτηται μεγίστην αρχαιολογικήν αξίαν.

Ένεκα του επερχομένου χειμῶνος διεκόπησαν αι ενεργουόμενα υπό της Αρχαιολογικής γαλλικής σχολής έν Δήλω άνασκαφαί. Αι εργασίαι θα επαναληφθούν την προσεχή άνοιξιν. Κατά τας ενεργηθείσας άνασκαφάς άνευρέθησαν κτίρια αρχαία και διάφορα άγαλμάτια, τά όποια έτοιποθετήθησαν εις τό έκεί Μουσείον.

Ηοζάντο παρά την Καλλιθέαν άνασκαφαί. Τό γήπεδον, έφ' οδ ενεργουόνται αύται, φαίνεται ότι εχρησίμευσε κατά την Αρχαιότητα ώς νεκροταφείον, καθ' όσον μέχρι τούδε δεν ήλθον εις φώς ή τάφοι και οστοί περιχρόνιοι. Οί άνακαλυφθέντες τάφοι, ό τόν άριθμόν, άπετελούντο έξ όπτης γής, εις δε τούτων έν πωρίνον λί-

θου. Εις τούς άνοιγέοντας τάφους εδρέθησαν λίχνυθοι και αύται κατά τό πλείστον τεθραυσμένα.

Έξαιρετικώς όμως εις τον τάφον τον έν πωρίνον λίθου, πλην των λίχνυθων εδρέθησαν και έν χαλκόν κίτρον καλώς διατηρούμενον, μία πυξίς μετά πώματος έξ όπτης γής και τινα άγγεία τεθραυσμένα.

Αι άνασκαφαί θ' εξακολουθήσουν επί ένα μήνα.

Σπουδαιοτάτη και λίαν ενδιαφέρουσα αρχαιολογική ανακάλυψις έγινε έν Χαβάρα της άσίας του Φαριούμ. Η σκαπάνη έφερεν εις φώς μαρμαρίνην κεφαλήν της Ηρας. Τό αρχαιολογικόν τούτο αντικείμενον τυγχάνει όλως άνεπαφον, σϋδεμίαν ύποστάν βλάβην, είνε δε εποχής προσεγγιζούσης τη ρωμαϊκή, έν κρίνη τις εκ των ίχνών της ελληνικής τέχνης, άτινα διαφαίνονται έν τη κατασκευή. Φαίνεται δε ότι κατασκευάσθη προηγουμένως χωριστά και είτα προσηρμόσθη εις κολοσσιαίον άγαλμα, του όποιου τά λείψανα δεν άνεκαλύφθησαν είσέτι.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Συνδρομητή. — Θέλετε να δοκιμάσετε εάν ή επιχρύσωσις είνε αληθής; Ρίψετε επί του αντικειμένου τό όποιον θα εξετάσετε σταγόνα χλωρικού χαλκού. Έάν ή επιχρύσωσις είνε αληθής, ούδεν σϋγμα μένει επ' αυτού. Έάν είνε ψευδής, ή σταγόν άφίνει μαύρον κηλίδα.

Παλαιῶ. — Θανάσιος του Έλληνοσ ό χαρακτηρισμός υπό του άποστόλου του... στέλον Ματσούκα.

Ένας πρός ένας βασιληάς
κι' όλοι μαζί ραγιαδες...

ΧΑΡΤΟΠΟΛΙΣΤΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Έκομίσθησαν νέοι ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΙ ΚΟΝΔΥΛΟΦΟΡΟΙ εκ διαφόρων εργοστασίων (FONTAIN PEN).

Οί κονδυλοφόροι τούτοι άπαξ πληρούμενοι επαρκούσι διά γραφήν 2000 λέξεων.

ΔΕΛΤΑΡΙΑ ελληνικά έκδόσεως Πάλλη και Κοτζιά εξαίρετον ποιότητος πωλούνται τά μάρκα 5 λεπ. έκαστον.

Τόν προσεχή μήνα Δεκέμβριον, αντί του τακτικού φύλλον της «Πινακοθήκης», θα έκδοθῆ και θα διανεμηθῆ δωρεάν εις τούς συνδρομητάς μας τόμος άνεκδότων έργων του διευθυντού της «Πινακοθήκης» κ. Δημ. Ι. Καλογεροπούλου φέρων τον τίτλον

ΑΝΑΓΛΥΦΑ

Τό προσεχές φύλλον της «Πινακοθήκης» θα έκδοθῆ την 1ην Ιανουαρίου.

Διά τούς μη-συνδρομητάς, τά «ΑΝΑΓΛΥΦΑ» θα τιμῶνται δραχμής.

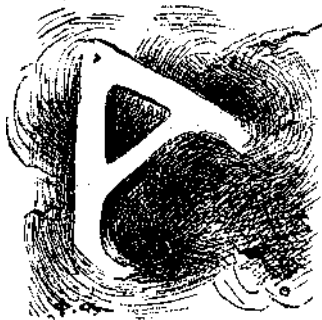
GUSTAVE COURTOIS

Ο μικρός Απόλλων

Ο ΕΤΠΑΡΤΟΤΑΤΟΣ ΤΩΝ ΙΕΡΟΚΗΡΤΚΩΝ ΜΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΣΑ ἡ Κεφαλληνία νὰ ἀνεγείρη περιφανῆ μνημεῖα εἰς τὰ περιλάλητα τέκνα αὐτῆς, τὰ δοξάζοντα τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα, ὀρθῶς ἐσκέφθη ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸν Μηνιάτην, τὸν κράτιστον ἐκ τῶν εὐφραδιστάτων ρητόρων, οὓς ἀνέδειξεν ἡ ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τοῦ Βυζαντίου, ἅμα δὲ ἓνα ἐκ τῶν πρώτων ἀναμορφωτῶν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Γαλλία δικαίως ἠγάλλετο, ὅτι κατεῖχε τὰ πρωτεῖα τῆς ἱεράς εὐγλωττίας ἐνεκα τοῦ Bossuet, τοῦ Bourdaloue, τοῦ Fénelon καὶ τοῦ Massillon καὶ ἐν Ἑλλάδι μεγάλως ἐφημιζοῦντο αἱ εὐφάνταστοι ἱεραὶ ὄμιλῳ τοῦ εὐγλωττοῦ Segneri καὶ ἡ στενάζουσα τότε ὑπὸ τὸν ζυγὸν Ἑλλάδος ἐκαστὸς ἐπίσης, διότι τὸ τέκνον αὐτῆς Μηνιάτης ἦτο ἐκ τῶν ἐπιφανέστερων ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον διακριθέντων κληρικῶν, φημιζόμενος διὰ τὴν σοφίαν καὶ διπλωματικὴν δεξιότητα καὶ θαυμάζομενος διὰ τὴν μελίρρυτον εὐγλωττίαν. Σήμερον, ποῦ δυνάμεθα νὰ ἐκτιμῶμεν δεόντως τὴν ὑπέροχον ἀξίαν καὶ σημασίαν τῆς δράσεως τοῦ Μηνιάτου ἐπὶ τὸ βραχυχρόνιον τοῦ βίου αὐτοῦ, ἐπιδοκιμάζεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐν Ληξουρίῳ, ἐνθα ἐγεννήθη.

Τὸ ἀγαλμα ἀπεκαλύφθη, ἀλλ' οὐχί ἐτι ἐπισήμως. Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἀποκαλυπτηρίων ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Παλίων καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Δημάρχου κ. Χερσάτου ἐργάζεται, ὅπως αἱ ἐορταὶ γίνωσι μεθ' ὅλης τῆς ἐπισημότητος. Καὶ θὰ εἶνε ἐπιβλητικαί, διότι οἱ μεγάθυμοι Κεφαλληνεῖς, ὡς ἐκ πείρας γνωρίζομεν, εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις δεικνύουσι πάντοτε τὴν ἄκραν αὐτῶν φιλοπατρίαν καὶ γενναιότητα.

Ὁ καλλιτέχνης τοῦ ἀγάλματος εἶνε Ἰταλὸς γλύπτης ὁ Giorini ἐκ Μεδιολάνων, καθηγητῆς τοῦ Πολυτεχνείου ἐν Ὀδησσῷ, ἐργασθεὶς κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐν Ὀδησσῷ πρωθυερέως κ. Ἀγγέλου Περάνη, Κεφαλλῆνος ἐκεῖ διαμένοντος, ὅστις ἐδαπάνησε περὶ τοῦ ἀγάλματος ἀρχικῶς 18,000. Πῶσον εὐχάριστον θὰ ἦτο ἂν καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, εὕρισκοντο ἄνδρες τόσοσιν φιλοπατρίδες διὰ νὰ τιμῶσιν τοὺς μεγάλους αὐτῶν συμπολίτας!

Ἡ ἐργασία εἶνε καλῆ. Ὁ Μηνιάτης παρίσταται ὡς κηρύττων καὶ εὐλογῶν, κρατεῖ διὰ τῆς ἀρι-

στεράς μεταλλίνην ἐπίγρυσον ράβδον, φορεῖ τὸν μανδύαν του. Ἡ μορφή ὠραία καὶ σεμνή, ἡ στάσις τῆς κεφαλῆς δεικνύει τὸν ἐμπνευσμένον μύστην τοῦ λόγου. Ὁ Giorini ἔκαμε τὸ πρόπλασμα, ἡ δ' ἐργασία ἐξετελέσθη ὑπὸ Ἑταλῶν τεχνιτῶν.

Ὁ καλλιτέχνης εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰκόνα—ἥτοι ἀντίγραφον τῆς παλαιᾶς εἰκόνης τῆς εὐρισκομένης νῦν ἐν Φλωρεντίᾳ παρὰ τὴν κυρία Μηνιάτου θυγατρὶ τοῦ ζωγράφου Γεωργίου—τὴν εὐρισκομένην ἐν Ἀργοστολίῳ καὶ ἑτέραν εἰκόνα ἐν τῇ πινακοθήκῃ τῶν Ἰακωβάτων.

Τὰς δαπάνας τοῦ ἐκ τριῶν βαθμίδων βᾶθρου μετὰ τοῦ καλλιτεχνικοῦ περιφράγματος ἔκαμεν ὁ ἐν Ἀθήναις τραπεζίτης κεφαλήν φιλόπολις Ἀναστάσιος Λιθιεράτος Ραλλᾶτος.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγραφή ἀνετέθη νὰ συνταχθῇ ὑπὸ τοῦ ἀγαπητοῦ μας φίλου καὶ ἰκανοῦ ἱστοριοδίφου κ. Ἠλία Τσιτσέλη. Εἰς τὸ δυτικὸν μέρος ἀναγράφονται τὰ ὄνματα τοῦ χορηγοῦ κ. Ἀγγέλου Περάνη καὶ τῆς προσκυτάρας αὐτοῦ ἀποθανούσης Διαμαντίνας. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος κεῖται ἡ ἐπιγραφή ἔχουσα οὕτω:

*Ἥλιος ὁ Μηνιάτης
ἱερός καὶ θῦραθεν σοφίας μαλ' ἐγκρατής
κάλαιμον, ἀρετᾶς, δρᾶσιν ἔθνωφελῆ
περιαντος.
Ἑλληνίδος φωνῆς ἀναμορφωτής,
Ἐκκλησίας καὶ Γένους
καρποφορώτατος διδάσκαλος,
ἱεροκήρυξ τρανόφθογγος καὶ
προφητικός,
Κεφαλληνίας μὲν ἀριπρεπὲς βλάστημα,
Κερνίκης καὶ Καλαβροῦτων δὲ
ποιμνίονος δεξιότατος,
γεννηθεὶς ἐν Ληξουρίῳ ἔτει 1669,
κοιμηθεὶς ἐν Πάτραις 1 Ἀυγούστου 1714
καὶ ταφείς ἐν τῷ ναῷ Ἁγ. Νικολάου
τῶν Μηνιατῶν
τῆς αὐτοῦ γενετήρας
ὁδῆ
ἐν ἐμφερείᾳ μὲν τῆς φρονήσεως ἱερᾷ
καὶ καλλωπίσματι
εἰς μνήμην δεξιῶν καλλιτεστῶν
ὀφειλῆς καὶ τιμῆς ἔθνικῆς ἐνεκεν
νοεῶς
ἀφῶν ἰδῶν λαλῶν,
διδάσκων, σιτηρίζων καὶ εὐλογῶν
Ἑλλάδα πᾶσαν
ἐδλαβῶς ἐγείρεται
ἀνδρὸς εὐσεβοῦς καὶ φιλοπατρίδος
βουλῆ καὶ χορηγῆ
ἔτει 1906.*

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἀνεπισήμων τούτων ἀποκαλυπτηρίων, νομίζομεν καλὸν νὰ δημοσιεύσωμεν τὸ παρὸν σημείωμα, ρίπτοντες ἅμα βλέμματα ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ρητορικῆς πρὸ τοῦ ἀναμορφωτοῦ Μηνιάτου, διὰ νὰ διακριθῇ καλλίτερα ἡ ὑπέροχος αὐτοῦ εὐγλωττία, ἐν ἡμέραις πονηραῖς, καθ' ἃς ἡ Ἑλλάς εἶχε ἀνάγκη νὰ δεῖξῃ εἰς τὸν κόσμον ὅτι διανοητικῶς ἔζη καὶ εἶχε δυνάμεις τοῦ πνεύματος.

Ἐπὶ αἰῶνας—μετὰ τὴν Ἀλώσιν—ὁ Ἕλληνας εἶχε λησμονήσῃ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ εὐγλωττοῦ λόγου.

Ὁ Λόγος—ὁ ἔλλογος ὅμως—εἶνε τὸ θεῖον δῶρον, δι' οὗ ἡ Δημιουργία ἐπροίκισε τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀνέδειξεν αὐτὸν ἡγεμόνα τῶν δημιουργημάτων. Κατὰ τὴν ἑβραϊκὴν κοσμογονίαν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἰσηλοῦσθη τὸ πρῶτον ἀνὰ τὸ χάος καὶ ἐποίησε τὴν ἀθάνατον ἀρμονίαν τῶν ὄντων, ὁ Λόγος ἐσαρκωθεὶς ἔπειτα συμβολίζει τὴν ἀπειρον σοφίαν, τὴν ἀνυψώσαν διὰ τῆς Ἀγαπῆς τὸ γήινον ἀνθρώπινον πλάσμα μέχρι τοῦ θεοῦ Δημιουργοῦ. Καὶ ἡ στοικὴ φιλοσοφία λόγον καλεῖ τὸν τὸ σὺμπαν διέποντα θεῖον νοῦν. Κατὰ δὲ τοὺς Ἰνδοὺς ἡ πρώτη δημιουργία τοῦ Δημιουργοῦ ἦτο ὁ Βῆς ὁ Λόγος, ὁ ποιήσας τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Διὰ τῆς ἀλληγορίας ταύτης οἱ Ἰνδοὶ ἠθέλησαν νὰ δώσουν θεῖαν καταγωγήν εἰς τὸν λόγον τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ διδάξουν ὅτι τὴν εὐγλωττίαν δὲν πρέπει νὰ τὴν μεταχειρισθῶν οἱ ρήτορες διὰ νὰ δημοκοπήσῃ καὶ διὰ νὰ ἐξηγητήσῃ ποταπὰ συμφέροντα, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀνυψώσῃ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν, διδάσκοντες τὸ καθῆκον ἐκάστου καὶ τὴν τρόπον νὰ τελειοποιηθῇ, νὰ μορφωθῇ καὶ νὰ φανῇ χρησῖμος εἰς τὴν πατρίδα.

Τὸ θεῖον τοῦτο δῶρον ὑπερτίς καὶ ἄλλος ἔλαβον οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας. Ἡ Ἑλλάς εἶνε ἡ πρώτη ἀληθῆς διδάσκαλος τῆς εὐγλωττίας, τὴν ὅποιον ἔπειτα ἐδίδαξε καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ Κοκέρων εἶνε τέκνον τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Ἰσοκράτους. Ἄλλ' εἰς τὸν κόσμον τὰ πᾶντα ρεῖ. Ἐργεῖται ἡ παρακμὴ τοῦ εὐγλωττοῦ λόγου, τὸν ὅποιον διαδέχεται ἡ σοριστικὴ, ἡ τέγγη δηλαδὴ τοῦ ἀνακυκλῶν ἀλήθειαν καὶ ψεῦδος διὰ ψευδοῦς διαλεκτικοῦ, τοῦ καλύπτειν ταῦτα δι' ἀπατηλῆς περιβολῆς. Ἀλλὰ καὶ ὕστατοι ἀγωνισταὶ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ εὕρισκονσιν ἀντιπάλλους τοὺς ἐκχριστιανηθέντας καὶ τοὺς χριστιανούς. Ὁ χριστιανισμὸς μορφώνει νέον λαόν, νέαν κοινωνίαν, νέαν ἰδεολογίαν. Οὐδὲ τότε ἡ εὐγλωττία παρ' ἡμῖν ἀπώλετο, ἀλλὰ μοναχικὸν περιβληθεῖσα σχῆμα καταφεύγει εἰς τὴν θρησκείαν τῆς Ἀγάπης.

Θαυμάζονται Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Νύσσης, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Τὸ Βυζάντιον καὶ αὐτὸ παρακμάζον πίπτει, καὶ ἡ ἱερά εὐγλωττία ταπεινοῦται. Οἱ ἱεροκήρυκες προσπαθοῦν διὰ τοῦ θεοῦ λόγου νὰ ἐκτελέσουν τὰ χριστιανικὰ καθήκοντα, οἱ Πατριάρχαι διορίζουν τοὺς Μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας ρητοράς, ἀλλὰ δυστυχῶς ὀλίγοι, ὀλίγοι οἱ εὐφραδῆς, οἵτινες δὲν ἦσαν συγχρόνως σοφοὶ καὶ εὐγλωττοι οὐδὲ εἶχον τὴν δύναμιν νὰ κυριεύσῃ τὰς καρδίας τῶν πιστῶν. Ὅτε ὁ Κικέρων ἔλεγεν ὅτι πε-

ρισσότερον ὠφελήθη ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους παρὰ ἀπὸ τοὺς ρήτορας, ἤθελε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ εὐγλωττία εἶνε εὐεπία καὶ εὐφράδεια ἐκφραζομένη μετὰ σοφίας ἅμα δὲ καὶ ποιητικῆς θερμότητος.

Καὶ εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Κικέρωνος ὁ εὐγλωττος λόγος ἐταπεινώθη. Ἐζήτουν νὰ εὕρουν τὸ αἷτιον διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πονήματος: De causis corruptae eloquentiae. Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ εὐγλωττία κατέφυγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἄμα ὅμως ἐδημιουργήθησαν αἱ περιλάλητοι Ἑταλικά ἐπιγράμματα, τότε ἀνεφάνη ἡ κοινοβουλευτικὴ εὐγλωττία ἐν Φλωρεντίᾳ, διότι οἱ Φλωρεντιανοὶ ἡγάπων τὴν καλλιπέειαν τοῦ λόγου, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι πάλαι ποτέ.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἡ Γαλλία ἀνέδειξε τοὺς μεγαλειέτους ρήτορας τοῦ ἱεροῦ ἀμβωνος καὶ ἡ Ἀγγλία τοῦ πολιτικοῦ βήματος. Ὡς ὅμως ἡ Ἑταλικὴ εὐγλωττία τῶν μέσων αἰῶνων ἀνεδείχθη εἰς τὴν Τοσκάνην—τὸ πρῶτον, οὕτω καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀνεδείχθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἐπτάνησον, ἥτις ἦτο μικρὰ ἑλληνικὴ γωνία ἐλευθέρα, ἥτις ἔστειλε τοὺς ρήτοράς της εἰς τὴν Βενετίαν διὰ νὰ δημηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς εὐμερίας τῆς χώρας των καὶ εἶχον τὸ δικαίωμα εἰς τὰς αἰθούσας τῶν συνεδριάσεων τῆς κοινοτήτος νὰ ὑψώσῃ εὐγλωττῶς τὴν φωνὴν των συζητοῦντες.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ρητορικῆς τῆς Ἑλλάδος ὁ Κερκυραῖος Ἀλέξιος Παρτουρός—Μέγας Πρωτοπαπᾶς Κερκυρας—εἶνε ὁ πρῶτος ὅστις ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀμβωνος ἐκήρυττε ἐλληνοπρεπῶς καὶ ἐσυστηματοποίησε τὴν λαλουμένην γλῶσσαν διὰ τῶν Διδασκῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1560, ἀνεγνωσθησαν πολὺ καὶ ἐχρησίμευσαν ἐπὶ τινὰ χρόνον ὡς ἐγχειρίδιον τῆς τοῦ ἀμβωνος ρητορικῆς. Καὶ οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ συνθέσῃ ἰδίους λόγους, τὰς ἀνεγίνωσκον ἀπ' ἐκκλησίας.

Μετ' αὐταπαρνήσεως ἐξηκολούθουν οἱ δυνάμενοι νὰ κηρύξουν τὸν θεῖον λόγον—τινὲς διακρίνονται καὶ εἰς τούτων, ὁ Μαργουίνιος, ὁ γνωστὸς σοφὸς ἐπίσκοπος Κυθήρων διὰ τὴν εὐφράδειαν παρεβλήθη μετὰ τὸν Massillon, ἀλλὰ καὶ τούτου αἱ διδασκαλὶ ἐλησμονήθησαν.

Τῷ 1681 Φραγκίσκος ὁ Σκοῦφος δημοσιεύει τὴν Τέχνην Ρητορικὴν, ἀριστον ὁδηγὸν τοῖς ἱεροκήρυξιν. Οὗτος ὁ σοφὸς κρῆς, ὑπῆρξεν ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἡλίου Μηνιατοῦ, ὁ πρόδρομος τοῦ ὀληθῆς.

Ἡ μελίρρυτος φωνὴ τοῦ Μηνιάτου δικαίως ἐνεποίησε μεγάλην ἐντύπωσιν, διότι ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως τοῦ Βυζαντίου δὲν εἶχεν ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία ἀκούσῃ τοιοῦτον εὐγλωττον καὶ μελίρρυτον ἱεροκήρυκα.

Ὁ Ἥλιος Μηνιάτης ἐγεννήθη ἐν Ληξουρίῳ Κεφαλληνίας τῷ 1669 ἐν πατρὸς Φραγκίσκου Μηνιάτου λόγιου, Πρωτοπαπᾶ Κεφαλληνίας καὶ μητρὸς Μορεζίας. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας εἶχε δεῖξῃ μεγάλα δείγματα τῆς φιλομαθείας, διὸ καὶ ἡ μητρὸς αὐτοῦ τὸν ἀπέστειλεν εἰς Βενετίαν, ἐνθα παρτιδῆμαι ὁ πατὴρ του. Οὗτος κατώρθωσε, τῷ ἐνε-

και ουχι δια του συλλογισμου, διότι ο κύριος σκοπός του λόγου του εινε να πείση δια της συγκινήσεως. Και ο Massillon εις τας ώραίας σκέψεις του περι του κηρύγματος του θείου λόγου αποφαινεται, ότι αναγκαία επιστήμη του ευαγγελικού κήρυκος εινε να κατέχη τον χριστιανισμόν και να έχη την Ικανότητα να τον διερμηνεύη και ότι το "Αγιον Πνεύμα εμπνέει τον Ιεροκήρυκα δια να καθαρίζη τους άπολους και όχι τους σοφους να ευχαριστήση. Ο Μηνιάτης των δοξασίων τούτων ήτο, διότι πολλά των όμιλιών του εινε γραμμένα εις αυτό το πνεύμα.

Ο Μηνιάτης, έμελέτησε πολύ και τον Segneri. Σημειωτέον ότι ο Μηνιάτης εκήρυττε και ιταλιστί ενώπιον των ενετικών αρχών.

Παραθέτομεν τας κρίσεις του γνωστού ιταλού τεχνοκρίτου Tommaséo περί του Μηνιάτου: «Εις τους δύο λόγους περί Πίστewς και περί 'Αγάπης, τους μόνους διασωθέντας, τους όποιους εξέσφώνησεν ιταλιστί εις Ναύπλιον ενώπιον του νέγετου γενικού προβλεπτού, το άκαλλώπιστον ύφος έτι μάλλον ανυψώνει την άρθρον ευγλωττιαν. Ένεκολπώθη μεν τον Segneri, αλλά τον κπαρηκολούθησε μετ' έλευθερίας άμιλλης και δεν »τον έμιμήθη μετ' δουλικής έπιειθείας. Μάλιστα »ελάττωμά τινά της ευγλωττίας του Segneri »απέφυγεν ο Μηνιάτης' τα λογοπαίγνια, τας ακά- »πρους βεβήλους παραινέσεις, και, το μέγιστον των »ελάττωμάτων του μεγάλου Ιταλού, το έριστικόν »κατά του άκρατηρίου ως να ήτο δικηγόρος υπε- »πρασιζόμενος την δίκην και ουχι ως φίλος, άδελ- »φός, πατήρ».

Τού Μηνιάτου ή ευγλωττία ήτο φυσική, σαφής, άφθονος, άρμονική, μεστή χάριτος και μετ' πειθούς. Αν την εξαλίανεν ένίστη, θα ήτο προτιμότερον. Η δημοτική του γλώσσα ώραία, φυσική, δε τῷ λόγω διακρίνεται ιταλισμοί. Οι λόγοι του συνέ- τεινον πολύ εις την διάπλασιν της κοινής γλώσ- σης μας.

Έξεσφώνησε πληθύν λόγων, διδασχών, όμιλιών, πανηγυρικών, αλλά δυστυχώς δεν διασώθησαν όλα τα έργα του. Ο πατήρ του ιστορεί ότι υπήρχον «και »άλλα π ο λ λ ά ευαγγελικά και πανηγυρικά του »συγγράμματα Ρωμαϊκά και τα περισσότερα Ιταλι- »κά, όπου εις τούτους χρόνους εδίδασκεν, αλλά δεν ε- »υρ έ θ η σ α ν δια το άωρον του θανάτου του».

Τας διδασχάς του Μηνιάτου είχαν οι Ιεροκήρυκες άριστον όδηγόν και τας έμιμοῦντο ή τας ανεγίνω- σκον εις τας εκκλησίας. Αυται ήσαν και εινε δημο- φιλές ανάγνωσμα εις πάντα χριστιανόν. Μάλιστα επί γενεάς πολλάς, έχρησιμευσαν ως παιδαγωγικόν κείμενον και ως συνήθησ ανάγνωσις εις τας οικογε- νείας. Τούτου ένεκα επαναληθμένως εξέδιδοντο. Και οι λόγοι και οι σοφοί διδάσκαλοι είχαν υπο- γραμμένον αυτάς. Α. γ. ο Βικέντιος Δαυδός εν τῇ Ρ η τ ο ρ ι κ ῆ αυτού γράφει: «... ο σκοπός μου »δεν ειναι να δείξω ευγλωττιαν αλλά να δείξω την »τέχνην της ευγλωττίας... επειδή πάλιν ένόμισα »άπρεπές να παραδειγματίσω όσα διδάσκω με ιδι- »κούς μου ιδέαις, δια τούτο φέρνω εις το μέσον »σχεδόν όλα τα παραδείγματα από τας διδασχάς του δι- »δασκάλου Μηνιάτου». 'Επί αιώνα ο κράτιστος των όδηγών των Ιεροκήρυκων ήσαν αι διδασχάι του Μηνιάτου και κατά δεύτερον λόγον έθνευροῦντο τα ό- δηγητικά βιβλία του Μελετίου 'Αθητών, του Σου-

γδουρή, του Παπαδασίλοπούλου, του Μακαρίου Πα- τριού και αυτά τα του Σκούφου και Δημοδοῦ. 'Αρ- κητή απόδειξις της μεγάλης δημοτικότητος των Διδασχών του Μηνιάτου εινε αι πλείοται εκ- δόσεις, ως ειπωμεν ανωτέρω, ενφ' άλλαι άλλων έτυχον μίας και μόνης εκδόσεως ή δύο το πολύ και σήμεραν ελησημονήθησαν και δικαίως.

Οι σύγχρονοι του λόγοι τον εθαύμασαν δια την ευγλωττιαν και έγραψαν δεόντως υπέρ αυτού. Και μετ' τον θάνατόν του έζηκ λούθησεν ή εκτίμησις του, ήτις όσημέρην αυξάνει. Έκ των πολλών βιο- γραφιών του ή καλλιτέρα εινε εκείνη του πεφιλη- μένου φίλου μας κ. 'Ηλία Τσιτσέλη. Προφήτευσεν ο 'Απόστολος Ζήνος, ο επιφανής των χρόνων του τεχνοκρίτης γράφων ότι «του Μηνιάτου μας την »ρήμην δεν θα την παρασύρουν οι αιώνες».

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΕΝΑΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Παράκαιρα εμαράθητες κρινάκι μου κοῦμένο
Φτωχό και ξεχασμένο,
Χωρίς να λάμψη επάνω σου μανής αυγής άχτίδα
Και μη δροσοσταλίδα...

Κι' ήτανε τόσο ή τέχη σου σκληρή, κι' όταν γεν-
Τόσο πολύ άδικήθησ, [νήθησ
Που ήταν επάνω σου ο Ουρανός στα σύννεφα
Βαρύς κι' ανταριασμένος. [κρυμμένος

Κ' ήρθε ο Βορριάς ο σπλαγχνικός να σε κοιμήση
Στην παγερή του άγκάλη, [αγάλη
Και τ' άσπρα φύλλα εσάρωσε χωρίς δροσιά και
Στο χῶμα γύρω... [μύρο

Κι' ετσι στην άχαρη πλαγιά ή ρειότη σου έχει
Χωρίς να σε φιλήση [σβύσει
Μιά πεταλούδα άνάερη και μιας αυγής άχτίδα
Και μη δροσοσταλίδα!...

ΦΡΑΣ ΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

Γ Ν Ω Μ Α Ι

"Όταν αναλογισώμεθα της επιτυχίας του παρελθόντος
αίωκος και την αποκάλυψιν των μεγάλων μουσικών των
κρυμμένων εις τους κόλπους της γῆς, φαίνεται αυτοπία,
ή έλλις ότι τα προσεχη εκατόν έτη θα έχωσιν όλιγώτε-
ρον λαμπρές επιτυχίας. Η νεωτέρα επιστήμη μās προ-
λέγει ότι ευρισκόμεθα εις τα πρόθυρα των ελευαστατι-
κατέρων ανακαλύψεων άφ' όσας προεμάντευσαν ποτε
αι παραδεδομένη θεωρία της έγκοσμίου ζωῆς.

Η σιωπή εινε χροσός. 'Αλλά πρέπει, επειδή ελα δεν
εινε χροσάφι όσα λάμπουν να μη παίνομε κάθε σιω-
πήν ως χροσόν.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

[Από ένα λησημονημένο ήμερολόγιο θλίψεων].

Στον Νότη Γοίση

ΟΥΡΑΣΤΗΚΑ πειά να σ' αγαπώ
έτσι.

Τόσα χρόνια εινε τώρα, που σου
χάρισα όλη τη δύναμη της ψυχῆς
μου χωρίς ν' ακούσω από τα χεί-
λη σου τη μουσική ποτε, χωρίς να
ξανοίξω 'στα μάτια σου τοῦ πόνου
μου τη ζωγραφιά.

"Όταν το τρελόπαιδο της 'Α-
φροδίτης μου έδειξε τον ιδανικό
μου κόσμο έσαρκωμένο οι σένα, ήσουν μικρό κορι-
τάκι άκομα και δεν ήθελα 'σῆς άθώας παιδούλας
τη ψυχή να φιδυθώσω λόγια ακατάληπτα τότε. Έγωνα
μόνον φίλος σου, κατόρθωσα να σπουδάσω τον χαρα-
κτήρα σου, και με αιώνιες λαχτάρες παρηκολούθησα
'στα ριγίχρα χρόνια—αιώνες για μένα—όλη την άνά-
πτυξί σου με κρυφά πόθο, να προετοιμάσω για την
αγάπη μας την ψυχή σου.

Το ένα παρασύροντας τάλλο κύλιοαν 'στην αλωνιότητα
τά τόσα χρόνια, χωρίς εγώ να μπορέσω να σου πῶ το
μυστικό της καρδιάς μου, γιατί δεν εβρήκα ποτε την
ψυχή σου πρόθυμη. 'Σαν τον κατάδικο, άγαπημένη μου,
σαν τον δυστυχισμένο Σίσυφο του παραμυθιού, ποῦ άνέ-
βαζε την πέτρα 'στη κορυφή κι έκείνη άχάριστη και
σκληρή ξανακυλούσε 'στο βράραδο, κάθε φορά. Έπο-
φύρω και άγοιτώ. Τα προετοιμάζω όλα. 'Ανατριχιάζω
'στη σκέψη πῶς θα σε κάνω πειά μέτοχο του μουσικού
μου Σανοίξω την ετυχία μου να σημερώνη. 'Όλα θαμνά,
περιμένουν το φῶς σου και σὺ προσβάλλεις με την ψυχρή
μορφή σου και τα σβύνεις όλα.

Το τραγούδι της αγάπης μου, το μετέβαλες εις τρα-
γούδι του μαρτυρίου...
'Απηύδησα. Το ποτήρι της απογνώσεως υπερεξεχειλίσω.

"Όλα τ' ανατριχιάσματα και τα μαστικά ελιγη των
άλλων μου πόθων, όλα μου τα τραγούδια και ταξείδια
τά παράτησα. Έννόησα καλά την υποχρέωσι που έχω
πρός τον έαυτό μου και προς εσένα να γίνω καλός. Έ-
βαλα σημάτα την αγάπη μου και άρχισα ν' ανεβαίνο
με μεγάλην δεμη τον άνήφορο που φέρνει 'στη δόξα.
Πίστευα πάντοτε πῶς ο σημαιοφόρος δὲν θ' άργήση
να έλθῃ, ή 'Αλκίους—έ.οι σε φανιάσθηκα—πίστενα
πῶς θα ήτο κοντά μου και μ' αυτή την έλπίδα κατόρ-
θωσα να ποδοπατήσω όλους τους εγωισμούς να περάσω

άνεπαφος από κάθε μίσος· αλλά σὺ δεν θα έλθῃς ποτε,
κάποια μυστική θλίψη μου το ψιθύρισε, καυτό ίσα ίσα
θέλω να πῶ 'στη ψυχή μου—να μη ζῆ πειά μ' έλπίδες.

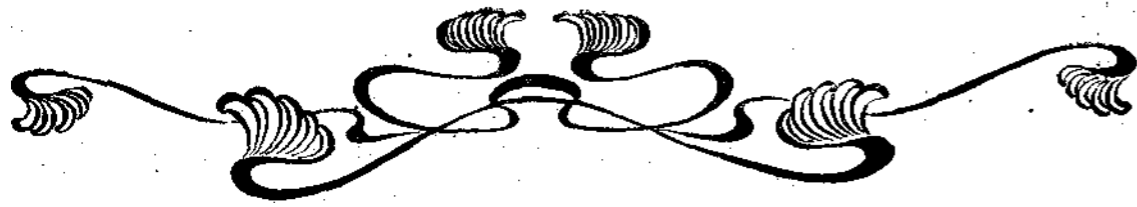
Δεν εῖσαι κακή όχι· περικλείεις δια τα στοιχεία όανε
να εῖσαι τελεία· όμως πάντα για τους άλλους. Έγώ
ήμιον για σένα πάντα ο Δόν Κάρολος, άλλος ήτο ο
'Ερνάνης σου και σὺ για μένα ή άδάμαστος Νεορίδα κι'
από τώρα ή Βασίλισσα των Περασμένων.
Τελείωσε.
'Η άλυσίδα που μās ήρωσε πρέπει να σπάση.
Εῖσαι για μένα ξένη πειά.

Δεν θα με κατηγορήσης όμως ποτε.
Τίποτε άλλο από σένα δεν ελάτρευσα από τ' άνίκητα
μάτια σου και τη ψυχή σου.
Για ένα πράγμα λυπούμαι μόνο:
'Από την εσωτερική μου πάλη δεν έμαδες τίποτε.
'Από τα χίλια μοσχομυρισμένα γραμματα, που έγραφα
για σένα, κανένα δεν έλαβες.
Σωροί κείνται 'στα σκότη του συρταριού· θαμμένα.
Τώρα πειά μ' αυτά—τους μόνους μαρτυρας—'στο
πέρασμα των χρόνων, θα κάνω το μνημόσυνο της αγά-
πης μου.

'Αλλ' όχι στο συναπάντημα των ματιών μας, κάποτε
κάποτε εβλεπα δι τον σου ήμιον ξένος.
Κάποτε ή ήχῶ των παλμών μου θα βρήκε αντίλαλο
στη καρδιά σου. Μπορεί να ήπατήθη, αλλά μπορεί και
να μ' αγαπούσες και σὺ.
Τι όφειλει; 'Ησουν πάντα δειλή...
Και όμως αν ήθελες, θα ζούσαμε ετυχώς.
'Εγώ τουλάχιστον ήμιον έκοίμος και κατι παραπάνω
από το Δεάνδρο και τον 'Εδγάρο της Δουκίας να κάνω
για σένα.

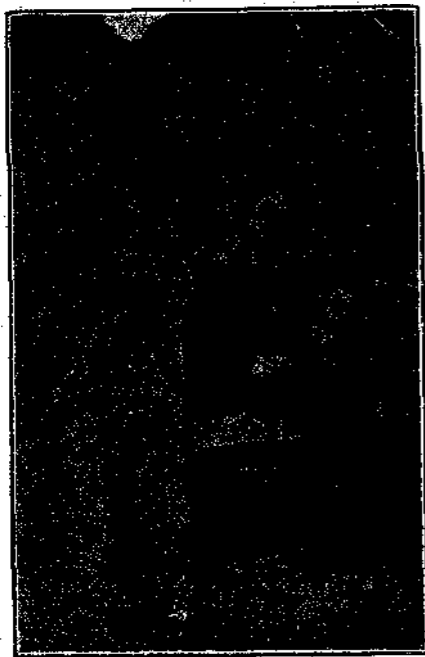
Μα γιατί να μιλώ, γιατί να θυνοῦμαι ανθρώπους
ξένους τώρα πειά για μένα;
Δεν με συνδέει προς εσένα τίποτε άλλο, από τα θλι-
βερά μου τα περασμένα.
Τίποτε πειά δεν μās συνδέει, άγαπημένη μου...

Ι. Δ. ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΙ ΕΠΙΖΩΝΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΘΕΟΠΟΙΟΙ

[Κατὰ παλαιὰς ἀνεκδότου; εἰκόνα.]

ΣΟΦΙΑ καὶ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗΣ

Ἡ μὲν ἀνῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν τῷ 1860, ὁ δὲ τῷ 1854.

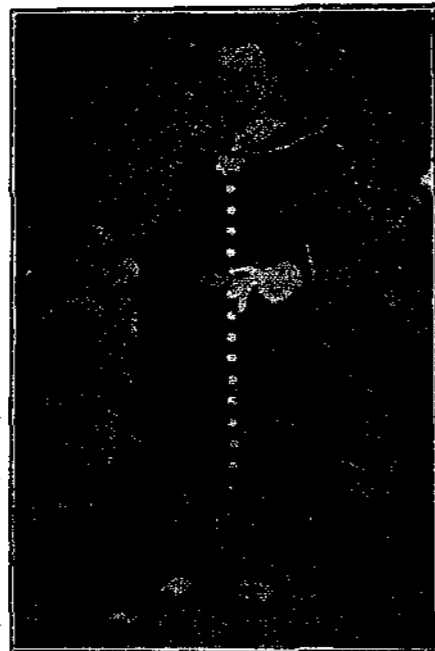
ΔΗΜ. ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ

Ἀνῆλθε τὴν σκηνὴν τῷ 1862.

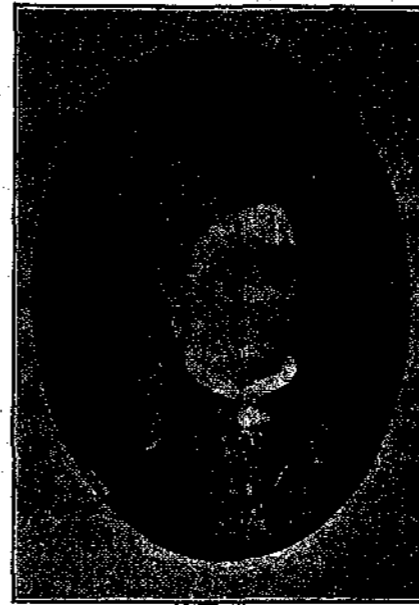
ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

Ἀνῆλθε τὴν σκηνὴν τῷ 1866.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΝΤΟΣ

Ἀνῆλθε τὴν σκηνὴν τῷ 1866.

ΠΟΥΣΕΝΗ ΣΟΥΤΣΑ

Ἀνῆλθε τὴν σκηνὴν τῷ 1857.

ΠΙΠΙΝΑ ΒΟΝΑΣΕΡΑ

Ἀνῆλθε τὴν σκηνὴν τῷ 1862.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Ν. Γ. Λάσκαρη).

ΦΕΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ἩΛΙΟΣ καθόλου δὲν ἐφάνη. Τὸ φεῖν φῶς, ποῦ γίνεται μελαγχολικά μέσα εἰς τὸ στενὸ καὶ μικρὸ δωμάτιο, δὲν φθάνει ἕως τὸ βάθος, καὶ τὸ ἀφίνει σχεδὸν σκοτεινὸ.

Μόνον ἀγάλματα, ποῦ εἰς τὰ μέτωπα των ἐπάνω πλανᾶται ὡς ζωογόνος ψυχῆ, ἢ ὠραία ἰδέα, καὶ φυτὰ ὑπάρχουν μέσα εἰς αὐτὸν τὸν μικρόν τε καὶ μερικὰ ἀρχαία ἀγγεῖα διὰ νὰ δέχωνται ἐνθὴ καὶ λυχνία, ποῦ τὴν νύκτα γύρουν γλυκὴ καὶ μυστηριώδες φῶς τίποτε ἄλλο. Ἐδῶ κισσοί, ποῦ περιβάλλουν τὰς βάσεις, ἀνκρηγνῶνται εἰς τοὺς τοίχους· ἐκεῖ ἄλλοι ἀπὸ ὕψηλα κρεμασμένα δοχεῖα, κόρατα ὑπὸ τὰ φυλλώματα, εἰσὺν πρὸς τὰ κάτω καὶ ἡ γυνώτης των σπυλίζονται.

Ὅταν ὁ Ἥλιος εἰσβάλλῃ ἐκεῖ μέσα, σκίαὶ καὶ φῶτα παίρνουν τὰ πλέον ἀπρόοπτα καὶ τρελλὰ παιγνίδια. Οἱ θεοὶ ἀγάλονται, ζοῦν. Τὴν νύκτα, ὅταν αἱ λυχνίαι ἀνάπτωνται, εἰσὶν θεία φαντασμαγορία. Οἱ κισσοὶ πληθύνονται, δασώ-

νούν... Οἱ τοῖχοι ἀπεμακρύνονται· οἱ θεοὶ ἀλλάζουν ἐκφράσεις καὶ στάσεις σχεδόν... Κινουνοῦνται· ἱλαρύνονται, σκυθρωπαζοῦν, μειδιοῦν, σοβροῦνται, εὐσπλαγχνίζονται, εἰσακούουν, εἰρωνεύονται, πρηγοροῦν. Καὶ ὅσον αἱ λυχνίαι τοποθετοῦνται εἰς ἄλλας θέσεις, τόσον αἱ ἐκφράσεις των ποικίλλουν. Τώρα εἰσὶν χωρὶς κηρυμῖαν ἐφορκαὶν ἄψυχοι, γύψινοι. Μὲ τὸ θαυμνὸ φῶς ἦλθε καὶ ἡ θλιψὴ καὶ ἀπλωσὴ ἐπάνω των τὸν φεῖν της πέπλου.

Σιγὴ καὶ ἄρμια γίνετα ἐκεῖ μέσα, μαζὺ με τὸ ἄσωμα των τελευταίων γυρσεμιῶν, ποῦ μακρύνονται εἰς τὰ πόδια τῆς Ἀφροδίτης.

Ἐξέφυγε ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ μία νέα ἐρχεται. Μειδιῶσα, τὸ πρῶτο βλέμμα ρίπτει εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Τὸ μειδιῶμα φῶς παγώνει εἰς τὰ χεῖλη της. Ὁ Φαίθος ἀλαμπῆς εὐτε κἀν τὴν βλέπει.

Κυττάζει τοὺς ἄλλους θεοὺς ἐναλλάξ. Παγωμένοι ὅλοι· κανεὶς δὲν τῆς λέγει τίποτε. Μόνον ὁ Ζεὺς ἐκεῖ εἰς τὴν σκία φάνετα ἐκτάκτως συνοφρυωμένος καὶ ἀγριοπῶς.

Ἀόριστη μελαγχολία, σχεδόν φόβος τὴν καταλαμβάνει. Νομίζει ὅτι ἐνακρόθησαν, τὴν ἐγκατελείψαν αὐτοὶ οἱ μόνοι φίλοι, οἱ μόνοι σύντροφοι τῆς ψυχῆς της...

Μόνον τὴν Ἀθηνᾶ δὲν παρέτρησε καθόλου. Ἐκεῖ σὲ μία γωνία, κάτω ἀπὸ τὴν σκιά, ποῦ ἄπλωνε πυκνὸς κλάδος βασιλικῆς, ἦτο ἀόρατη τὴν ὥραν ἐκείνη. Ἄν ἦτο κάπου ὑψηλά, θὰ ἔσχιζε μὲ τὴν κορυφὴ τῆς περικεφαλαίας τῆς καὶ τὸ χρυσὸ τῆς δόρου τὸ φαῖον πέπλον τῆς θλίψεως, καὶ θὰ τῆς ἔλεγε κάτι· τι, ποῦ ἐκείνη θὰ ἐδιάβαζεν ἐπάνω ἔς τὸ μέτωπό τῆς· ἀλλὰ...

Αἰσθάνεται μόνωσιν, ἐρήμωσιν γύρω τῆς καὶ ἡ δυσθυμία τῆς αὐξάνει μὲ τὰ ρίγη, ποῦ τῆς προξενεῖ ἡ ἠλεκτρισμένη ἀτμοσφαιρα.

Θὰ βρεῖξῃ· σκέπτεται. Καὶ ὁ Ζεὺς ποῦ μόνον θυμίζει, βροντοφωνεῖ. Προμηθεύεται καταγίγλι!

Κυττάζει ἐξω ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ἡσυχία. Τὰ χρώματα εἶναι νεκρωμένα. Ὁ Ὑμηττός βαρὺς, ζοφερός.

Ἀκόμα ἕνας χρόνος ἔσθυσε... Ἀπέθανεν ἀκόμα ἐν καλοκαίρι!..

Βιαστικά καὶ φλύαρα περνοῦν τὰ πουλιὰ ἐξω ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Ἐξαφνα ἐν δυνατὸ φύσημα ἀγέμων τὸ ἀνοίγει, γεμίζει τὸ δωμάτιον ἀπὸ σύννεφα σκόνης.

Ἐνας σπουργίτης, ποῦ ὁ ἀνεμος παρέσυρε, ἔμεινε μέσα. Ζητεῖ νὰ τὸν κάμῃ νὰ φύγῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος προχωρεῖ εἰς τὸ βάθος καὶ κρύπτεται εἰς τὸ πλέον πυκνὸ φύλλωμα.

Κλείει τὸ παράθυρο καὶ παρκαθεῖ ἐξω. Δὲν διακρίνει τίποτε. Οὔτε ὁ Ὑμηττός φαίνεται οὔτε τὰ πεῦκα, οὔτε τὸ δένδρο, ποῦ εἶναι ἐμπρὸς εἰς τὸ παράθυρο. Μόνον τὴν κορυφὴ ἑνὸς κυπαρισσιῶς μόλις διακρίνει, ποῦ γέρνει πρὸς τὴ γῆ καὶ πάλι σπκλώνεται, σὰν νὰ δέεται ἀπελπισμένω. Σιγὰ σιγὰ ὅμως χάνεται καὶ αὐτό. Ὁ οὐρανὸς ἔχει σιωπῆσθαι μὲ τὴ γῆ. Ὁ Αἰόλος ἔλυσε ὅλους τοὺς ἀσκούς του.

Ἀκουμβᾶ τὸ μέτωπό τῆς ἐπάνω εἰς τὸ τζάμι καὶ παρακολουθεῖ τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀγρίαν ὀρχήστρα τῶν στοιχείων, ποῦ διευθύνει ἡ θύελλα.

Οἱ ἀνεμοὶ σφυρίζουν ἄλλοι ὄξειες σὰν κλαρινέττο, ἄλλοι λεπτοὶ σὰν πίφερα, καὶ ἄλλοι, ποῦ περνοῦν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰς καπνοδόχους, θλιβεροὶ σὰν σκυλί, ποῦ κλαίει τὴν νύκτα.

Αὐτοὶ τῆς ἐνθυμίζουν τὸ μέρος τῆς φαγκότας εἰς ἕνα κοντσέρτο τοῦ Chopin καὶ μελαγχολεῖ περισσότερο, καὶ ἡ συμφωνία τῆς φαίνεται ἀκόμη πενθιμωτέρα.

Τὰ κλαδικὰ τοῦ δένδρου, ποῦ τρίζουν, κτυποῦν πότε σὰν τύμπανο καὶ πότε σὰν νότες στακάτες κοντραμπάσου. Ἐνας κρότος ἀργός, ξηρός, μονότονος, ποῦ δὲν ἔννοεῖ ἀπὸ τί προέρχεται, τῆς ἐνθυμίζει ἐν andante μιὰς σονάτας τοῦ Beethoven, ποῦ κάθε νότα τοῦ μπάσου τὴν παρομοιάζει μὲ ἦχον ἀξίνης, ποῦ ἀνοίγει τάφο, καὶ

τὸ κάθε κτύπημα τὸ αἰσθάνεται σὰν σφυρὶ, ποῦ κτυπᾷ ἔς τὴν καρδιά τῆς.

Τὸ καλοκαίρι ἀπέθανε, κηδεύεται· ὅλα τὰ θερινὰ ἄνθη ἔγειναν σάβανό του. . .

Σύννεφα ἔρχονται· σύννεφα μαῦρα, πυκνὰ σύννεφα. Καὶ ἐνῶ διχθαίνου ἀργά, βαρειά, ἀόρατοι Μαινάδες ὄρουσιν καὶ τὰ καταξερρίζουν, καὶ γεμίζει ὅλος ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὰ ράκη των, καὶ αἱ σκιὰ των δίδου ἀκόμα πένθιμωτερο καὶ ἀγριώτερο χρῶμα εἰς τὴν συνκυλίαν.

Πονοῦν τὰ ξερσισμένα σύννεφα, καὶ ἀναλύονται εἰς δάκρυα. Ἡ ἀτμοσφαιρα ὑγραίνεται, πυκνὴ θύελλα θολώνει τὰ πάντα, καὶ ὁ οὐρανὸς φαίνεται βαρὺς καὶ χαμηλὸς σὰν θόλος ἀπὸ μολύβι, ποῦ ὄλονεν κατεβαίνει βαρειά, βαρειά.

Καὶ τὸ πρῶτο μέρος τῆς συμφωνίας ἀποτόμως μεταπίπτει εἰς *diminuento*, καὶ τελειώνει σὰν πνοή, ποῦ φεύγει ἀπὸ ψυχοραγοῦντος χεῖλη. Καὶ τὴν πάλιν διαδέχεται πένθιμη ἡσυχία, ποῦ μόνον αἱ ἀστραπαί, σὰν συγκρατούμενοι λυγμοὶ σπκρωδικὰ ταρασσούν, ἕως ὅπου καταπύσσου καὶ αὐταί.

Κάποιο μυστήριον φαίνεται νὰ πλανᾶται, καὶ τὰ πάντα μένου μαρμαρωμένα καὶ ἄφωνα.

Χονδραὶ καὶ ἀραιὰ σταγόνες κτυποῦν στὰ τζάμια, σὰν μπαγκέττα εἰς τὸ ἀναλόγιο, σημαίνει ὅτι τὸ δεύτερο μέρος τῆς συμφωνίας ἀρχίζει καὶ μετ' ὀλίγας στιγμῆς μὲ μανιώδη ὄρμη ἡ θύελλα διευθύνει τὴν ὀρχήστρα τῆς πλουσιωτέρα τῶρα μὲ τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο.

Ἀστραπαί, ποῦ τυφλώνου, σκίζου τὸν ἀέρα· ἀπρίσιαι βρονταὶ καὶ κεραινοὶ σείου τὴ γῆ· ὄρμητικὴ βροχὴ κτυπᾷ τὰ πάντα ἀλύπητα. Γῆ δὲν διακρίνεται· χεῖμαρροι θολοὶ τὴν σκεπάζου.

Πόσοι καλύβη θὰ κατέρρευσαν, καὶ πόσοι πτωχοὶ ζωὴ θὰ ἐχάθησαν καὶ ὅ, τι ἀφῆκεν ἐκείνη, ὅταν κουρασμένη πλέον κοπάξῃ, θὰ τὸ παρέσυρεν ὁ ἄγριος ἀνεμος, ποῦ τότε λαμβάνει νέαν ὄρμη καὶ μυκᾶται ἀπαίσιαι.

Καὶ ἡ συμφωνία τῶν στοιχείων ἐξακολουθεῖ μὲ αὐξάνον ἄγριο μεγαλεῖο.

Ἡ Φύσις δὲν φαίνεται ὅτι κλαίει, ὀλοφύρεται διὰ τὸν θάνατο τοῦ καλοκαιριοῦ, ἀλλ' ὅτι ἀπελπισμένη μκίνεται.

Ἀκουμβισμένη εἰς τὸ παράθυρο ἀκίνητη, μὲ τὸ μέτωπο παγωμένο ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ τοῦ ψυχροῦ τζαμιοῦ, ἀφίνει τὰ δάκρυά τῆς νὰ ρέου ἐλεύθερα. Αἰσθάνεται σὰν ἐν χερί νὰ τῆς σφιγγῇ τὴν καρδιά καὶ ἄλλο τὸν λαιμό. — Ἐχει καὶ αὐτὴ νεκροὺς νὰ κλαύσῃ.

Κλείει τὰ μάτια, καὶ βλέπει εἰς τῆς ψυχῆς τῆς τὸν ὄριζοντα ἐρείπια, ποῦ ἔχουν ὄψι ἀλλόκοτη παλαιοῦ νεκροταφείου.

Εἶναι τὰ μαγικὰ παλάτια, ποῦ εἰς ἀνθοστολισμένους τόπους κάτω ἀπὸ ροδίνο οὐρανὸ ἔκτιζε ἀπὸ μικρὸ παιδί καὶ ἐκλείει μέσα ὄνειρα χρυσα, ποῦ τὰ συντρόφευαν ἐλπίδες, ποῦ τραγουδοῦσαν γύρω των γλυκὰ τραγούδια.

Ἐνα ἕνα ὅμως Μέγαιρα σκληρὰ μὲ σιδερένια χεῖρα ὅλα τὰ κατέστρεψε. Πῆνε τὰ παλάτια! Τὰ ὄνειρα ἐτάφησαν κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια, καὶ ἡ ἐλπίδες τρομαγμένες ἐπεταρῦγισαν. . .

Λουλούδια τῶρα πλέον δὲν ἔχει πουθενά, οὔτε χλωρὸ χορτάρι φυτρώνει ἐκεῖ ἐστὰ μνημάτα. Παντοῦ μόνον ἀγκάθια ἀπλώνονται, γι' αὐτὸ ὅσον εἰμπορεῖ, πετᾷ ὑψηλά. . .

Ἀνοίγει πάλιν τὰ μάτια. Τῶρα πλέον ἀνεμος δὲν φυσᾷ· ἡ ὄρμητικὴ βροχὴ ἔπαυσε· τὰ σύννεφα φεύγου βιαστικά, σὰν νὰ τὰ διώκῃ κανεῖς.

Ἡ θύελλα ἐξηγητημένη τελειώνει τὸ δεύτερο μέρος τῆς συμφωνίας καὶ παρκαθεῖ τὴν θέσι τῆς εἰς τὴν Γαλήνην.

Τὸ δένδρο τῶρα ἐκεῖ ἐμπρὸς εἰς τὸ παράθυρο εἶναι ἐντελῶς γυμνὸ. — Ἀπέθανε τὸ καλοκαίρι!

Ὅλα τὰ φύλλα τῶν θερινῶν δένδρων καὶ θάμνων ἔστρωσαν τὸ μνημά του!

Ὅλα τὰ θερινὰ ἄνθη ἔγειναν σάβανό του!

Ἡ Φύσις ἔκλυσε, ἐπένησε, ἐξεθύμανε, ἐπαρηγορήθη. Τὸ πένθιμο ἐμβατήριον μετὰ τὴν κηδεῖα διαδέχεται χαρμόσυνο. . .

Τί καὶ ἂν ἀπέθανε τὸ καλοκαίρι; . . .

Ὁ οὐρανὸς εἶναι καθαρὸς· ἔχει τὸ πλέον εὐθυμὸ γαλανὸ χρῶμα. Μικρὰ ράχη ἀπὸ σύννεφα φεύγου, ὅλο φεύγου, σὰν πένθιμες ἰδέες, ποῦ διασκεδάζονται. . .

Ὁ Ὑμηττός εἶναι φειδρός, ἐλαφρὸς. Ἐπάνω ἔς τὰ ὀλοπράσινα πεῦκα καὶ τὰ ἄλλα δένδρα τοῦ ἄλλου ἢ σταγόνες τῆς βροχῆς λάμπου σὰν δάκρυα μέσα σὲ μάτια, ποῦ τὰ πλημμυρεῖ χαρά.

Ἡ Φύσις ὅλη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Γαλήνης καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἰριδος, ἡ ὁποία ὑψώνεται μεγαλοπρεπῆς ἐπάνω ἀπὸ τὸν Ὑμηττόν καὶ διαγράφει τὸ τόξον τῆς εἰς οὐρανὸν διχυγέστατον, τονίζει ὕμνον ὄλο ἡσυχία καὶ φῶς, ποῦ γεννοῦν νέαι ἐλπίδες. . .

Γιὰτὶ νὰ αἰσθάνεται τὸ σιδερένιο χεῖρ νὰ τῆς πιέξῃ τὴν καρδιά καὶ τὸν λαιμό;

Γιὰτὶ τόση γαλήνη νὰ μὴν ἔχῃ τὴ δύναμι νὰ καταποάνῃ τὴν τρικυμία τῆς ψυχῆς τῆς, γιὰτὶ τόσο φῶς νὰ μὴ φωτίσῃ τὸν σκοτεινὸ τῆς ὄριζοντα;

Ἀποτόμως ἀφίνει τὸ παράθυρο. Κάτι τι τὴν πνίγει· πρέπει νὰ ξεθυμᾷ καὶ αὐτὴ.

Νευρικὴ, ἀνοίγει μία θήκη, ποῦ ἔχει σχῆμα μικροῦ φερέτρου· πῆνει σπκρωδικὰ τὸ ὄργανον, ποῦ ἐκοιμάτο ἡσυχὰ ἐκεῖ, γονατίζει ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ποῦ περιβάλλει τῶρα χρυσοὺς φωτοστέφανος, προσηλώνει μὲ ἔντασι τὸ βλέμμα τῆς εἰς τὰ μάτια του, σὰν νὰ ζητῇ νὰ βοήθη ὄλο τὸ φῶς, ποῦ χύνει αὐτὴ ἡ ἰδέα, καὶ τονίζει ἕνα πικρὸ καὶ σπκρωτικὸ θλιβερὸ παράπονο.

Ἡ ψυχὴ ἐκείνη εἰς τὴν θνοῖς τῆς ζωῆς θρηνεῖ, γιὰτὶ αἰσθάνεται φθινοπώρων πένθη. .

Τὸ δοξάρι κλαίει, κλαίει μὲ λυγμούς. Τὴν ἡρεμὴ ἀτμοσφαιρα τοῦ δωματιο συγκλονεῖ ἡ ἀπελπισία.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅμως ὁ παροξυσμὸς παρέρχεται καὶ ἡ δοξαριὰς γείνονται μαλακώτερες, παρακλητικῆς.

Ἐξαφνα ἀκούει νὰ σείωνται οἱ κλαδοὶ τῆς ἐρείκης. Παρατηρεῖ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἀνακαλύπτει τὸν σπουργίτη, ποῦ δειλά, δειλά ἐπρόβαλλε ὀπίσω ἀπὸ τὴν ἀσπίδα τῆς Ἀθηνῆς, ὅπου εἶχε καταφύγει. . .

Ἡ Θεὰ ὀλόφωτη, λαμπρὰ αὐτὴ τὴν ὥρα τὴν κυττάζει μὲ τὸ μελίγχο καὶ σοβαρὸ μειδιάμα τῆς. Εἶναι γι' αὐτὴ σὰν μία ἐμφάνισις ἀπὸ τὸ πρῶτὸ δὲν τὴν εἶχε καθόλου ἰδεῖ.

Προσηλώνει τὸ βλέμμα τῆς εἰς τὸ μέτωπό τῆς. . . Κάτι διαβάζει ἐκεῖ.

Μετὰ μικρὰν παύσιν, τὸ δοξάρι, ποῦ ἐναεῖρα ἐκράτει, περνεῖ ἐπάνω ἔς τῆς χορδῆς ἀργά, σιγά, τόσο ἡρεμὰ, ποῦ ὁ σπουργίτης δὲν φοβεῖται, καὶ τολμᾷ καὶ κάθεται ἔς τὸ χεῖρ, ποῦ τὸ σύρει καὶ ἡ λεπτὴ μελωδία, ποῦ χύνεται, εἶναι θωπευτικὴ σὰν γαλήνη. . .

Παρηγορημένη καὶ μὲ νέες ἐλπίδες σηκώνεται. Ὁ σπουργίτης τὴν ἀκολουθεῖ.

Ἀνοίγει τὸ παράθυρο καὶ ἐκεῖνος μὲ κελεύθωμα χαράς πετᾷ ἐξω.

Ἡ Φύσις τῶρα τῆς μειδιᾷ. . . Μειδιᾷ καὶ ἐκείνη. . .

Καὶ ἀγκυλιάζονται τὰ μειδιάματα μέσα ἔς τοῦ φθινοπώρου τῆ γαλήνη. . .

ΜΟΙΡΑΙΑ

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Ὁ δάσκαλος (θυμωμένος δίδει τὸν διακόσιον, ἐνφ παραδίδει) Μόλις ἀνοίξω τὸ στόμα μου, ἄμείως μιλάει ἕνας βλάκας!

Ἄν' ἐξω ἀπὸ ἐνα σπῆσι εἶνε συγκεντρωμένοι πολλοὶ περίεργοι.

Διαβάτης πηλοῦσων ἐρωτῇ.
— Σοφίη κανὲν δυστύχημα;
— Μάλιστα, κύριε· γίνεται γάμος.

ΣΥ ΤΩΡΑ ΕΦΥΓΕΣ...

Υ τώρα έφυγες μακριά μου! Δέν ζανχυρίζεις! Έπέταξες ψηλά και όλοίνα άνεχθίνεις! και μέ τά δακρυα του πόνου, ώ κακιά, σε συνοδεύει ακόμη ή αγάπη μου...

Πετξς αιώνια πρὸς τὰ ύψη κι' απομένω γαμηλά μονάχος· δέν μπορώ νά σε ακολουθήσω! Τρέχεις σύ μέ πτέρυγας ώραίου άετιύ και μόλις παρακολουθώ τήν πτήσιν σου μέ έλιγγο.

Ω! δέν μπορώ νά σε προσθάσω πλέον...

Μ' άν ύστερη κι' αδύνατη ν' άνυψωθή μαζή σου ή άντίληψίς μου, ή όμορφη κι' άληθινή αγάπη μου όμαζ ψηλότερα και γρηγορώτερα άκόμα προπορεύεται νά σου παρασκευάση μέ τις καρδιακές ευχές της δόξα μεγαλειό άφθαστο! Τρέχα λοιπόν άδιάκοπα και πέτα ύψηλότερα, ύσω μπορείς! Η ψυχή μου δέν μετρά απόστασι· γι' αύτήν δέν θά ύπάρξη χωρισμός μετρά τήν δόξα σου μονάχα και τήν εύτυχίαν σου.

Ανέβαινε. Μά πριν μ' αφήσης, σθύσε άπ' τήν έμπνευσμένη σου ματιά κάθε άκτίνα πίκρης και μελαγχολίας κι' άπό τά σφραγισμένα χείλη σου κήποια άπαλή πτυχή κρυμμένου πόνου, πού ματώνει τήν καρδιά μου.

Σθύσε τα. Όσο τά άντικρύζω, νοιώθω άκόμη περιό αδύνατο και περιό δυστυχισμένο τὸ έγώ μου· γιατί δέν ήμπορώ, δέν έχω δύναμι νά σου τά σθύσω μέ τὸ γέλοιο μου, μέ τήν χαρά μου...

Και πέτα γελαστή κι' εύτυχισμένη σύ. Ω! μή θρηνηξ!

Και σής ποιητικῆς ψυχῆς σου τὸ ταξείδι, ώ κακιά, στέργε ν' άκούης κάποτε και τὸ αρμονικό κι' εύφρόσυνο τραγούδι, πού στό ψυχωρόράγημα τών τόσων της όνειρων άφίνει γιά τήν εύτυχία σου κήποια καρδιά, πού έστησε τ' ασάλευτο τὸ σπηλοβάτου σου θεμέλιο.

Μή κλαίς!
Έλπίζε πάντα σύ, γιά νά μπορέσω νά συ-

κρατηθῶ κι' έγώ, πού μόνον στήν έλπίδα σου έλπίζω!

Γέλα αιώνια! γιά νά ζῶ κι' έγώ μέσ στήν άκτίνα τῆς χαρῆς σου.

Η όμορφη και έμπνευσμένη σου ψυχή δέν ήμπορούσε ή νά αισθανθῆ ούράνιο και θείο μόνον πόνο.

Τί λοιπόν δακρύζεις;

Κλαίς τόν ώραίο έρωτα, πού έτυχε 'στά χρόνια τά χρυσόπτερα τῆς νεότης σου νά σφουγγίση;

Γιά σε δέν ήμπορούσε ή ν' άποτελέση και τὸ τιμιώτερο κειμήλιό της.

Τί τόν κλαίς;

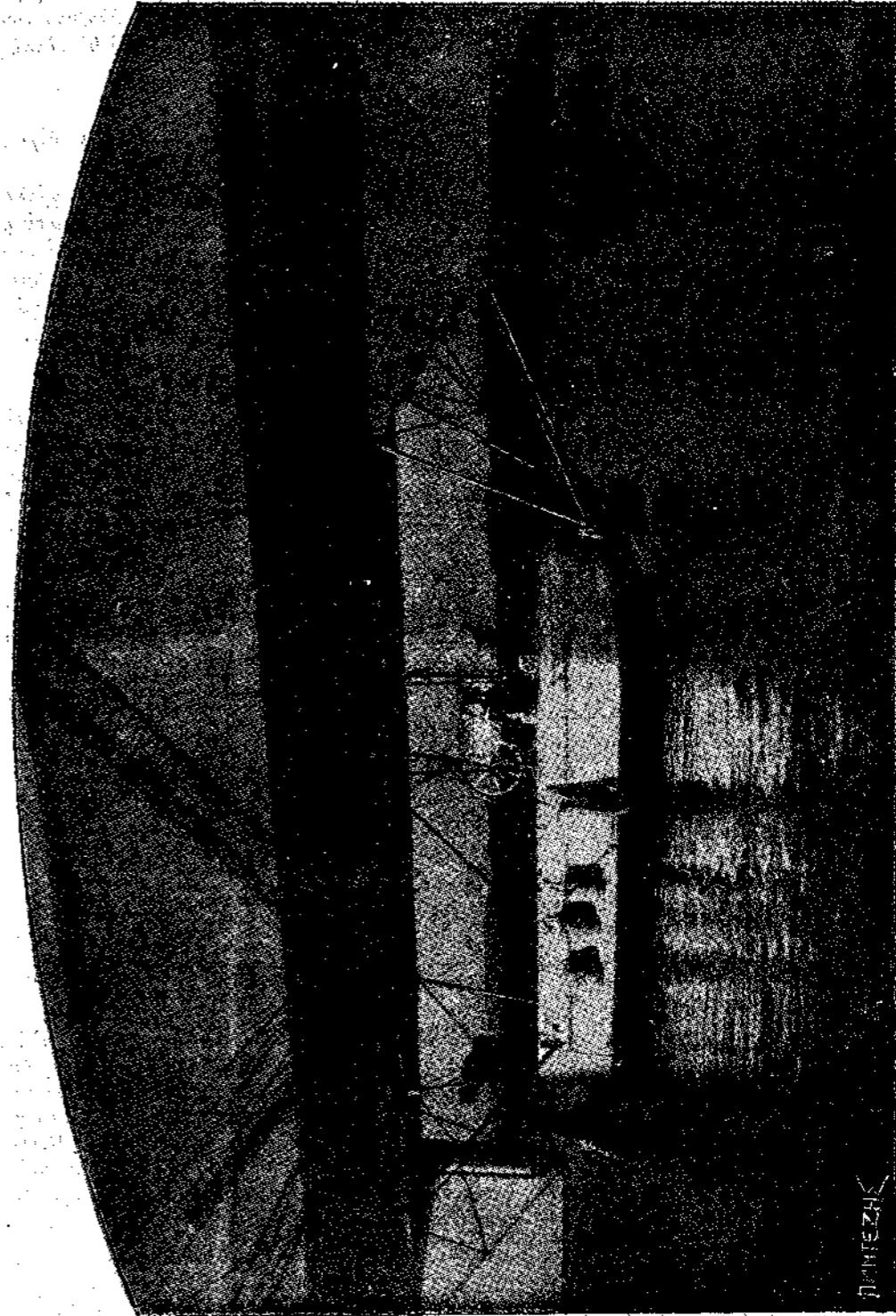
Καρδιά, έξ φύσεως μεγάλη σαν τήν ιδική σου, πού νοιώθει, όταν αγαπάη, τήν άληθινή τήν ποιήσι, — άδιάφορα πρὸς τ' άντικείμενο, πού τήν έμπνέει, — δέν ήμπορούσε νά θερμάνη τίποτε τυχαίο και κοινό, πού σβύνει εύκολα και εξαφανίζεται.

Γι'αυτί ο έρωσ σε μιá τέτοια φύσι δέν γεννιέται τήν στιγμή, πού παραδέρνει ή καρδιά στό στήθος της πρώτη φορά· όπως κι' ο έξοχος ο γλύπτης δέν έγινε τεχνίτης, καλλιτέχνης τέλειος όταν πρωτοείδε τὸ παρθένο μαρμαρο και πρωτοσκέσθηκε ν' άποτυπώση επάνω του τήν όμορφη ιδέα.

Η άληθινή αγάπη, όπως και τὸ τάλαντο, ύπήρχε πολύ ενωρίτερα. Τὸ άντικείμενο τὸ στέλλει έπειτα μοιραίως ή μεγάλη τροφοδότειρα ή Φύσι, γιά νά άπαστραψῆ ο βαθύς ο έρωσ ή ή καλλιτεχνική ιδιοσυία, πού έδημιούργησε αύτή πρὸς τούτο μέσ στήν άπέραντη κι' άνεξερεύνητη σοφία της.

Ίσως αύτή φροντίζει μόνο γιά τὸ υλικό· τὸ μάρμαρο εκείνο, πού αύτή προώρισε γιά τὸν μεγάλο καλλιτέχνη νά μή ήνκι πρόστυχο, συνηθισμένο· αλλά σε κάθε κτύπημα τῆς στείλης του, σε κάθε άποσπώμενο κομμάτι, ο καλλιτέχνης νά άποκαλύπτῆ γνήσια λευκότητα, γιά νά ήμπορέση ν' άποτελειώση τ' άριστούργημά του μέ τὸν πρώτο πάντα ένθουσιασμό.

Αν τὸ κομμάτι, π' άποσπάσει, έξαφνα άποκαλύψῆ μελανή κηλίδα, ποιά θά ήναι ή άπογοήτευσις γιά τὸν ένθουσιώδη καλλιτέχνην

ΤΟ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΖΕΠΠΕΛΙΝ
ετοιμον πρὸς άνύψωσιν επί τῆς λίμνης Bodon

ΠΙΝΕΖΙΚ

και τί φοβερό αδίκημα γι' αυτήν την Τέχνη; Σὺ πῆρες τώρα τὴν λεπτή σου σμίλη καὶ λαξεύεις τὸ λευκὸ τὸ μάρμαρο καὶ ὀλονὲν κτυπᾷς, χαράσσεις κι' ἀποσπᾷς τὰ μύριά του συμπληροῦς τὸ καλλιτέχνημά σου μὲ ὑπομονή κι' ἐπιμονή—ἀνάγκη τῆς ποιητικῆς ψυχῆς σου!

Καὶ εἶσαι εὐχάριστος, γιατί ἤμπορες ν' ἀποθαρσύνῃς τὸ ωραῖο δημιούργημα σου καὶ κρυφαγάλλεσαι, γιατί δὲ σούφρεν ἡ σμίλη σου ἀκούα εἰς τὸ μέσον κρυμιά ἀπελπιστικὴ κηλίδα. Μὰ τὸ μάρμαρο αὐτό, ποῦ σὺ λαξεύεις μ' ἀδικροφία καὶ ὑπόχωρεῖ εἰς τοῦ γλυφάνου σου τὸ εὐρηγὸ τὸ ζύσιμο μὲ κῆποι εὐχάριστοι ξεχωριστῆ, ὡσάν νὰ θέλῃ νὰ διευκολύνῃ καὶ νὰ ἐπισπεύσῃ τὸν μεγάλο θρίαμβον σου, ἐσκέφθηκε ποτέ, ὡ σὺ κακία, μὴ γιναι ἀπολίθωμα κρυμίας καρδιᾶς, ποῦ μολονότι ἀπεστράχως καὶ ἀπεσκήρηνε τὸ περικάρδιό της, ἤμπορεῖ ἐν τούτοις νὰ πονῇ καὶ ν' ἀγαπᾷ ἀκόμη μὲς ἀπὸ τὴν κρύπτη της πολὺ;

Λούζεις ἐσὺ μὲ τίς ἀκτίνες τῆς ματιᾶς σου κάθε αὐλάκωμα κινουόργιο, ποῦ ἀνοίγεις, καὶ ἐνθουσιᾷς μὲ τὴν φρικαστικὴ ἐκείνη κρυμυλότητα, π' ἀποτυπώνεις μὲ δύο-τρεις ἐπανωτοὺς καὶ σταθεροὺς σου κτύπους, καὶ δὲν λογαριάζεις ἂν ἡ δύστυχη αὐτὴ καρδιὰ ἀντιλαμβάνεται ὅλα σου τὰ κτυπήματα βραχιά, κι' ἂν τὸ καθ' ἓνα τὴν πληγώνει καὶ βλάπτει...

Ἄλλ' αὐτὴ εἶναι καταδικασμένη... Ἐχει μοῖρά της βραχιά—κι' ὅμως γλυκεῖα κι' εὐχάριστη—νὰ σιωπᾷ γιατί καὶ ὅταν μιλῆσῃ, ποῖός θὰ τὴν ἀκούσῃ, ἀφοῦ τὴν χωρίζῃ τείχωμα μαρμάρينو ἀπ' τὸν τεχνίτην της;

Ἄγαπᾷ τώρα κι' αὐτὴ τὴν Τέχνην, τῆς ὁποίας εἶναι ὄμμα πειρὰ ἀλύπητο—καὶ περισ-

σότερο—λατρεῖ καὶ τὸν καλλιτέχνην μ' ὅλη της τὴν φλόγα! Πῶς λοιπὸν νὰ παραπονεθῇ; πῶς νὰ μιλῆσῃ καὶ νὰ διαμκρτυρηθῇ γιὰ τὰ κτυπήματα, ἔστω κι' ἂν ὑποσκάπτεται μ' αὐτὰ ἀκόμη κι' ἡ ζωὴ της;

Νὰ πῆσῃ μόνο του τὸ μάρμαρο καὶ νὰ θρυμματισθῇ; Ὡς ἀνὰ κριατὶα ἀπὸ ἀληθινὸ του ἔρωτα θὰ θλίψῃ τὴν χεῖρα του καὶ θ' ἀδικήσῃ καὶ τὴν Τέχνην...

Ἄμοιρα καὶ ἀπελπισμένο ὑπομένει δίχως γογγυτὸ τὴν τύχη του...

Ἴσως, διανοεῖται, ὅταν φθάσῃ πειρὰ ἡ σμίλη στὴν καρδιά του καὶ θελήσῃ νὰ τὴν θρυμματίσῃ καὶ αὐτὴν, νοιώσῃ ὁ καλλιτέχνης πῶς αὐτὸ ποῦ ἀσυλλόγιστα, τυφλὸς ἀπὸ τὸν οἶστρό του, συντρίβει τόσῳ ἄπονῃ εἶναι καρδιά, ποῦ τὸν ἠγάπησε καὶ ποῦ τὸν ἀγαπᾷ θερμότερα ἀκόμα...

Ἴσως καὶ λυπηθῇ καὶ σταματήσῃ...

Ἴσως πικραθῇ ἀληθινὰ καὶ τὸ πονεῖσῃ... Καὶ ἴσως τότε—ὄνειρο γλυκὸ!—θελήσῃ νὰ τὸ σφίξῃ ἐπάνω στὴν καρδιά του καὶ νὰ ζωογονήσῃ τ' ἀπολίθωμα αὐτὸ καὶ νὰ τ' ἀναστηλώσῃ ὅχι πειρὰ ὡς εἶδωλο τῆς Τέχνης του, ἀλλ' ὡς ἀληθινὸ θεὸ τῆς ὡμορφῆς ψυχῆς του...

Πέτα! αἰώνια πέτα. Κι' ὅταν σταματήσῃς στὸ ἀπώτερο σημεῖο τοῦ φωτολουσιμένου δρόμου σου, ἐκεῖνος ποῦ θὰ σοῦ τονίσῃ τὸν εἰλικρινέστερο καὶ πειρὸ ἐνθουσιώδη ὕμνον θαυμασμοῦ, θάβῃ αὐτὴ ἡ ἄμοιρη καρδιά, ποῦ τώρα σὺ ἀλύπητα συντρίβεις!

Πέτα, ὦ κακία!

ΛΕΥΚΟΣ ΒΡΑΧΟΣ

Ο ΒΕΕΤHOVEN EN ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩ ΤΕΧΝΗ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ, ΜΟΥΣΙΚΩΝ ἢ ΠΟΙΗΤΩΝ, ἐπιστημῶν ἢ πολιτικῶν, ἡ μεγαλοφυΐα δημιουργεῖται τόσον, ὅσον ἡ τοῦ Beethoven. Κάθε ἀνθρώπος σκεπτόμενος αἰσθάνεται διὰ τὸν συνθέτην τῶν «Ἐννεά Συμφωνιῶν» ἂν ὄχι ἐνθουσιώδη θαυμασμόν, τουλάχιστον σεβασμόν, ὅστις αἶρει τὴν ἀδιαφορίαν καὶ προσεγγίζει συγχαίρει πρὸς τὴν φιλοστοργίαν.

Ὁ Beethoven ὄσημέραι κατακτᾷ τὴν Γαλλίαν, τοὺς Παρισίους. Ἡ Opéra-Comique πρὸ διετίας ἀνεβίβασε τὸ Fidelio. Οἱ μεγάλοι μουσικοὶ σύλλο-

γοί: Colonne, Lamoureux, τὸν ἀναγράφουν κατ' ἔτος συχνότερα εἰς τὰ προγράμματά των. Ἐταιρεῖται δὲ φιλαρμονικαί, ὡς αἱ συναυλίαι Touche, ἐπιτρέπουν εἰς τὸ δημόσιον τῆς μέσης τάξεως νὰ προσεγγίσῃ τὴν ὑψηλὴν ταύτην μουσικὴν. Καὶ ἡ Opéra ἀπὸ τινων ἐβδομάδων διωργάνωσε παράστασιν ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως μνημείου ἐν Παρισίοις καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ συνθέτου τοῦ Egmont.

Ἐὰν ἡ εἰκονογραφικὴ τῆς μορφῆς τοῦ Beethoven ἀναπαράστασις ἐπιζητᾷ πανταχοῦ, μνημεῖα ὅμως γλυπτικῆς, κυρίως εἰπεῖν, ὀλίγιστα ἀνεψώθησαν πρὸς τιμὴν τοῦ ἐκ Βόννης Διδασκάλου.

Καὶ ἐν αὐτῇ ἐτι τῇ Γερμανίᾳ πλὴν τοῦ ἐπ' ἐσχάτων ἀποκαλυφθέντος ἔργου τοῦ κ. N. Aronson,

τὸ μόνον ὅπερ τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ Beethoven μνημεῖον εἶνε τὸ τοῦ Max Klinger.

Αἱ πληθῆς τῶν μικρῶν προτομῶν καὶ ἀγαλματιδίων, αἵτινες πλημμυροῦν τὰς προθήκας τῶν βιβλιοπωλῶν, ἀπὸ τὰ καλότερα τοῦ Barthele και τὰ κατασκευάσματα τοῦ Maneken-Piss, καὶ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα πρόβρονται ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ρήνου χώρας, εἶνε σχεδὸν ἀνάξιον προσοχῆς. Ἐκ Γερμανίας διεδόθη τὸ ἐκμαγαῖον, ὅπερ ἀπετύπωσε τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μορφῆς τοῦ μουσουργοῦ τὴν ἐπομένῃν τοῦ θανάτου του προίαν. Εἶνε διαδιδόμενον εἰς ἅπασαν τὴν Γερμανίαν, ἐλάχιστοι δὲ τῶν μουσικῶν, ζωγράφων, φιλολόγων δὲν ἔχουν ἀναρτήσῃ τούτο εἰς μίαν γωνίαν τοῦ ἐργαστηρίου των.

Πρέπει νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ του κλεισμένοι εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀπῆλπισαν τοὺς καλλιτέχνους διὰ νὰ παραστήσουν τὸν ἐμπνευσμένον συνθέτην μὲ τὸ βλέμμα ἐλεύθερον.

Ὁδύμια προτομὴ ἡ ἐκμαγαῖον, ἐξ ὧν γνωρίζομεν, ἔχει τὰ βλέφαρα ὑψωμένα, οὐδὲ καὶ τὸ κενὸν βλέμμα τῶν ἀρχαίων.

Ἡ συνηθετέρα προτομὴ παρὰ τοῖς πωληταῖς τῶν ὀρειχαλκίων τεχνουργημάτων εἶνε ἡ τοῦ Pix-Masseau. Ἡ ἀτελής αὕτη ἀναπαράστασις τοῦ Beethoven, ἐν ἣ αἰσθάνεται τις ἀόριστον τινα πληξὴν καὶ ἐν ἣ μάτην ἀναζητεῖ πλειοτέραν ζωὴν ὑπὸ τὸν ὀρειχαλκον, ἐνεπνεύσθη ἐκ τινος εἰκόνας ἐμπιστευθεῖσῃ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Bourdelle, περὶ ἧς κατωτέρω.

Τὸ ἐκμαγαῖον τοῦ J. Jouanet ἐμποεῖ εὐάριστον ἐντύπωσιν παρ' ὅλην τὴν νεκρικὴν του ἀκαμψίαν, ἀληθινὸν παρὰ τὴν τολμηρὰν αἰσθητικὴν, ζῶν, σκεπτόμενον καὶ ἁρμονικόν.

Ἀρμόζει ἐν τούτοις νὰ γίνῃ λόγος ἰδιαίτερος περὶ τοῦ Beethoven τοῦ Bourdelle. Ἀπὸ εἰκαστικῆς σχεδὸν ὁ Emile-Antoine Bourdelle, μαθητῆς τοῦ Falguière, εἶνε ὁ γλύπτης τοῦ Beethoven· μίαν τῶν προτομῶν του εὗρισκεται ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λουξεμβούργου καὶ ἄλλαι ἴσως εἰς διαφόρους εὐρωπαϊκὰς συλλογὰς. Ἄλλ' αὐταὶ δὲν εἶνε, διαδ. β. οἶδ' ὁ γλύπτης, ἡ σπουδαὶ διὰ τὸ τελευταῖον μνημεῖον.

«Ἐσκέφθη, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν διὰ τοῦ λίθου ἡ τοῦ ὀρειχαλκου εὐθὺς ἀμέσως ν' ἀποδώσῃ τις ὅλην τὴν βαθύτητα, ὅλον τὸ εἶδος τοιαύτης μεγαλοφυΐας. Καὶ ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀποτυπῶναι εἰς τὸν γύψον τὴν δύσκολον ταύτην μορφήν, ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ ὅλας τὰς διαβαθμίσεις τῆς ἀνθρωπίνης ἐκφράσεως».

«Οἱ πρὸ εἰκαστικῆς ἐν σχεδίοις Beethoven ἐμπνέουν μίαν αἰσθηματικὴν κάπως συγκινουσαν, ρωμάντικὴν ἢ ἐλαφρῶς περιπαθεῖς ἢ λίαν ζωηροί. Αὐτοὶ ὑποφέρουν. — Οἱ ἄλλοι, οἱ νεώτεροι, εἶνε τραγεῖς, συγκεντρωτικοί.

«Ὅτι ἔκαμα δὲν εἶνε ἀκόμη ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θέλω: νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πλήρη γαλήνην. Ἡ προτομὴ, ἐφ' ἧς ἐργάζομαι, προσεγγίζει αὐτὸ τὸ ὁποῖον κάμνω εἶνε ἤδη ἡ περισύλλογῃ.

«Ὅταν θὰ πλησιάσω νὰ τὴν ἀποπερατώσω, θὰ ἀρχίσω μνημεῖον τοῦ Beethoven ὀρθίου ἐπὶ τῆς κορυφῆς μὲ τὰς πυγμὰς στηριζόμενας ἐπὶ βράχου, γυμνοῦ, μὲ τὴν κεφαλὴν τελείως ἐλευθέραν, τελείως ἰδανικὴν».

Πολὺ διάφορος ἀντίληψις ἐπέπνευσε τὸν Naoum Aronson, Ρώσον γλύπτην, γλύψαντα τὸ ἐν Βόννη

ὀφόμενον μνημεῖον, ἐν τῷ κήπῳ τῆς γενεθλίου οἰκίας τοῦ Beethoven.

Ὁ Aronson, ἐν στιγμῇ ἐμπνεύσεως, ὕψωσεν ἓνα Beethoven πυρέσσοντα, φλεγόμενον, σκεπτικόν, ὄλον ὡσεὶ ἀκροῦμενον, ἀναμένονα τὰς ιδέας, τὰς ἐποίας αἰσθάνεται τις νὰ γονιμοποιῶνται ὑπὸ τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, ἧτις ὀλιγώτερον ἴσως θεατρικὴ, ὑπενθυμίζει τὴν ὑπὸ τοῦ Rodin κεφαλὴν τοῦ Balzac. — «Ἴδου... Ἴδου ὁ Beethoven μας!» ἀνέκραξαν οἱ ἐνθουσιώδεις ἐκεῖνοι, οἵτινες κατόκησαν παρὰ τὴν ἱερὰν οἰκίαν, ὅταν εἶδαν τὸν γύψον παλλόμενον ὑπὸ τοὺς δακτύλους τοῦ καλλιτέχνου. Καὶ ἀπεράσισαν νὰ χύσουν εἰς ὀρειχαλκον τὸ ζωντανὸν ἐκεῖ ο μνημεῖον.

Ὁ Aronson ἐπὶ τριετίαν διέτρεξε τὴν Ὀλλανδίαν, (ἐξ ἧς κατήγετο ὁ Beethoven), διὰ νὰ ἀνεύρῃ ὁμοίους τύπους. Γνωρίζει ὀλόκληρον τὴν γενεὰν ταύτην, ὡς καὶ ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ του. Καὶ ἡ ἀναπαράστασις αὕτη τῆς ἀνθρώπινης μορφῆς, ἡ ἀποδοθεῖσα εἰς τὸν Beethoven, εἶνε ἐκ τῶν τελειότερων, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν.

Ἴδου τί λέγει ὁ καλλιτέχνης: «Ὁ Beethoven εἶνε μίαν ὑπερῆς τελεία. Εἶνε ὁ ἀνθρώπος γενόμενος θεός, ἀλλὰ κυρίως αὐτός ὁ θεός ἐνανθρωπίσθεις. Ἡ ψυχὴ του ἀπεικονίζεται ὀλόκληρος ἐπὶ τῆς μορφῆς του καὶ ὁ μορφή του εἶνε ὀλόκληρος ἡ μεγαλοφυΐα του.

«Δεινὸς μεταφυσικὸς τῆς μουσικῆς καὶ ὡς τοιοῦτος διασώζων εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ του μίαν συγκίνησιν εἰλικρινῆ, ἀλλὰ συγκρατουμένην ἐντὸς τῶν ἀληθῶν ὀρίων τῆς σκέψεώς του, κατῶρθωσε νὰ περικλείσῃ τὸν κόσμον ἐντὸς τοῦ ὀρίωντος τοῦ μαθηματικοῦ τοῦ βλέμματός του.

«Ὁ θρίαμβος τῆς μεγαλοφυΐας του ἦτο ὅτι ἠδυνήθη νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ του τὸ Σύμπαν καὶ νὰ τὸ ἐκφράσῃ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ὅλον τὸ ἔργον του πηγάζει ἐσῶθεν καὶ αὐτὰ τὰ πλέον ἐντονα τιμᾷ τὸ συγκινουδὸν περισσότερο τὴν ψυχὴν παρὰ τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἀπαρμύλλως θέλγειται ἐκ τῆς γλαφυρότητος τοῦ τεχνικοῦ μέρους.

«Ἐπενόησα πράγματι ἓνα Beethoven, οὐτινος ἡ μορφή εἶνε περισσότεραν ἀπαθῆς ἀλλὰ δὲν δυσάρεστῆ. Ἦτο πολὺ ἰσχυρός, πολὺ μέγας, ὥστε νὰ ἀποβῇ δυσάρετος.

«Ἐκείνη τῶν χειλιῶν του ἡ πτυχὴ τῆς πικρίας, ἡ παρατηρουμένη ἐφ' ὅλων τῶν ἀπεικονίσεων τοῦ Beethoven, ἀντεγράφη ἐπακριβῶς ἀπὸ τοῦ νεκρικοῦ ἐκμαγαῖου. Ἄρα, κατ' ἐμὲ, ἡ πτυχὴ αὕτη δὲν ὀφείλεται ἢ εἰς μετασχηματισμὸν τῶν μύων μετὰ τὸν θάνατον. Τὴν ἀφῆρασα. Καὶ πρὸς μεγάλην μου εὐτυχίαν, μακρὰν τοῦ ν' ἀπλοποιηθῇ, ἡ μορφή τοῦ Beethoven μοι παρουσιάσθη ὠραιότερα, διότι ἠκτινοβόλοι ἤδη τὴν καλωσύνην.» Ὀύτως ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Μπατχοβείου μνημείου του ὁ Naoum Aronson.

Ἄλλὰ πλειότερον παντός ἄλλου ἐκπλήσσει ἡ ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ José de Charnoy ἀντίθεσις. Ὁ λεπτοφυὴς αὐτός, ὁ ἀδύνατος νέος ἀνὴρ εἶνε δυνατόν νὰ ἦναι ὁ δημιουργὸς τῶν δυνατῶν γλυφῶν:

Καὶ δὲν ἐσκέφθη νὰ ἀνεύρῃ ἐν σύμβολον τῆς δυνάμεως τοῦ πνεύματος, τέλειος κύριος τῆς ὕλης; Ὁ José de Charnoy, ὅστις θὰ τὴν εἶνε τῆς τιμῆς νὰ ἴδῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ γλυφέν μνημεῖον τοῦ Beethoven

ἀποκαλυπτόμενον ἐν Παρισίοις, εἶνε ὁ νεώτερος τῶν ἐπιφανιστέρων τῆς Γαλλίας γλυπτῶν.

Ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ Μασσαχουσέτου τῷ 1879. Εἶνε ὁ γλύπτης τοῦ μνημείου τοῦ Baudelaire καὶ τῆς προτομῆς τοῦ Saint-Benoit ἐν τῷ νεκροταφείῳ Montparnasse καὶ τοῦ Zola ἐν Medan, τοῦ ποιητοῦ Vigny, ἐτοιμὴν σχεδὸν διὰ νὰ στηθῇ ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου καὶ τοῦ Leconte de Lisle.

Ὁ José de Charmoy παρέστη τὸν Beethoven ἐξηλωμένον, περιτετυλιγμένον ἐντὸς μανδύου, τὴν κεφαλὴν ὑποβασταζομένην ὑπὸ τοῦ κυρτοῦ βραχίονος καὶ φερόμενον ὑπὸ τεσσάρων συμβολικῶν ἀγγέλων.

Δὲν ὑπάρχει ἴσως ἄλλη μορφή γαλλομένη ἢ ἐξωγραφισμένη, ἣτις περιέκλεισε ποτὲ τοιαύτην ἐκφοράν ἐρημώσεως, ἀπομονώσεως—συνὰ δὲ καὶ δυναμικῆς καὶ πόνου ἐκ τῆς ἀνεκφραστοῦ ἐναντίον τῆς ἠθικῆς οὐδυνῆς πάλης, τῆς ἰσχυρᾶς καὶ μυστικῆς διαμάχης μετὰ τῆς πίστεως καὶ ἀμειβομένης, τὴν ὁποίαν ἀποδίδει ἡ τραγικὴ μορφή, ἡ σχεδὸν στιγμὴ τοῦ ἔργου τοῦ Charmoy.

Καὶ ἀνεύρισκε τις παραδειγμα, ὅσπερ ἐμποεῖ ἐντύπων, τῆς διαφοράς τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλοφυΐας, ἐὰν συγκρίνῃ τοὺς μυστικοπαθεῖς Beethoven τοῦ Houffelle καὶ τοῦ J. Jouant πρὸς τὸν καθαρῶς ἀνθρώπινον τοῦ Agonisti καὶ πρὸς τὴν ἐκ γρανίτου ταύτην μορφήν, ἣτις ὑπενθυμίζει τὰς Σφίγγας καὶ τὰς τραγικὰς αἰγυπτιακὰ θεότητες, τὰς ἥμισυ εὐπροσδέκτους.

—Ζητεῖτε τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἠθέλησα νὰ ἐκφράσω; ἐρωτᾷ ὁ Charmoy. Εἶνε ὁ ἐκδοσιὸς ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων χωρισμὸς μετὰ τῆς ἠθικῆς πικρίας. Ἄλλ' ὁ Charmoy ὑπερέβη καὶ αὐτὴν τὴν ἐμπνευσίν του.

Οἱ τέσσαρες ἄγγελοι, οἱ εἰς ἐκάστην γωνίαν τοῦ στυλοβάτου ὑψούμενοι, ὑποβαστάζουσι τὸ μνημεῖον. Γιγάντιοι Καρυάτιδες, λελαξευμένα, ὑπενθυμίζουσι πλείοτερον ταυτὸς ἄλλου τὴν μορφήν τοῦ ἐξαικονιζομένου θεοῦ. Τὸ παράστημά των, τὸ ἄλγος των, αἱ πτυχαὶ τοῦ ὄψασματος, αἱ γιγάντιοι πτέρυγες, ὅλα ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὴν τέχνην τῆς Ἰταλικῆς ἀναγεννήσεως, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἀπότυπώνουν τελείως τὸ ἀρχαϊκὸν Ἰδαῖος τοῦ Μεσαίωνα.

Ὁ Georges-Michel δὲν διστάζει νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἔργον τοῦ Charmoy ὡς μὴ ὁμοιογενές, προσθέτων ὅτι ἡ ἐκουσία δυσαναλογία, ἡ ἐπιζητηθεῖσα ἴσως, τοῦ πλατοῦς τῆς ράχως, τῶν μυῶν τοῦ

τραχήλου ὡς καὶ τὸ σκεπτικὸν τῶν προσώπων τῶν ἀγγέλων ἀνήκουσιν εἰς τὴν νεωτάτην γερμανικὴν σχολήν.

Ἡ πρώτη μορφή συμβολίζει τὴν Ἡρωϊκὴν Συμφωνίαν, ἣν ὁ Beethoven ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Βονοπάρτην καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀφῆρεσε τὴν ἀφιέρωσιν μετὰ τὴν μάχην τοῦ 1806. Εἶνε μεγαλοπρεπῆς καὶ σοβαρὰ, ὅσον ἡ δευτέρα μελαγγολικὴ, μεγαλοφυΐα συμβολίζουσα τὴν Συμφωνίαν εἰς ut dièze mineur, γνωστὴν, ἀγνωστον διατί, ὑπὸ τὸν τίτλον «Clair de Lune».

Αἱ λοιπαὶ δύο μορφαὶ παριστώσιν, ἡ μία τὴν Πέμπτην Συμφωνίαν: στήθος πλατὺ, παλλόμενον, οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι καὶ βλοσυροί· ἡ δὲ τελευταία τὴν «Λειτουργίαν εἰς τὸν ἥριμον, ἀπαλή».

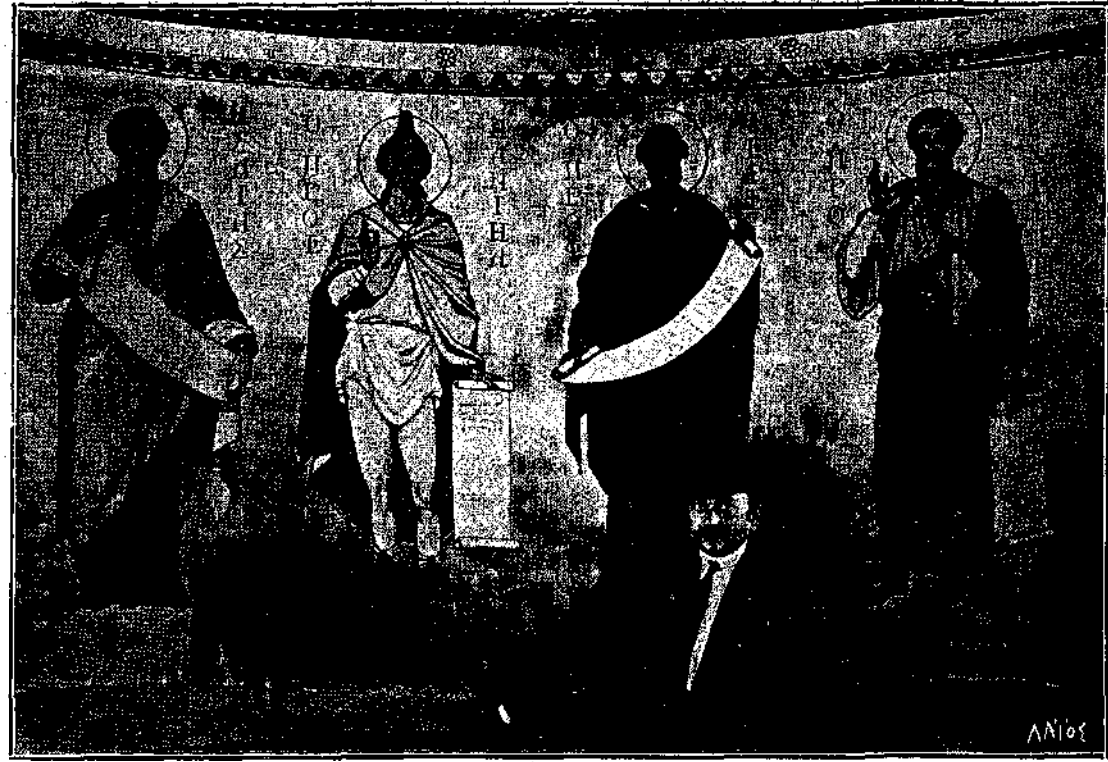
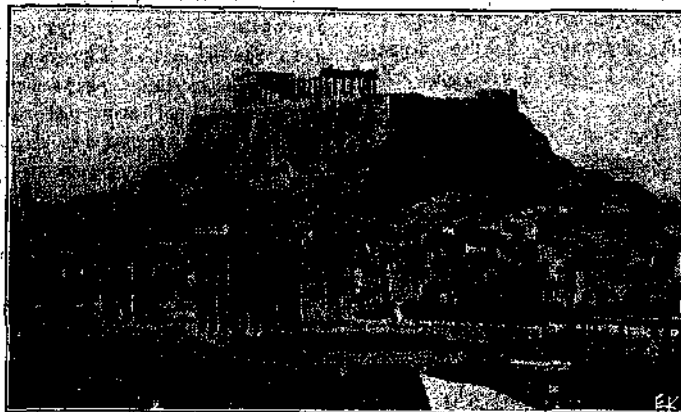
Ἡ γλυπτικὴ, λέγει ὁ José de Charmoy, δὲν εἶνε ἡ μία τελειοποίησις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦτο εἶνε Γαλλικὴ ἐρμηνεύει καὶ φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἦναι τις ἀρχιτέκτων πρὸ τοῦ νὰ γίνῃ γλύπτης.

Ἡθέλησα κυρίως ἐν τῷ ἔργῳ μου νὰ συνθέσω τὰς ἰσχυρὰς ἐντύψεις τοῦ Beethoven καὶ τοιοῦτον μᾶλλον συναίσθημα ἢ τοιοῦτον ἔργον δύναται νὰ συμβολίσῃ πάνταν μεγαλοφυΐαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ ἐντύψεις του, τὰ συναισθηματὰ του περιεκλείσθησαν ἐλδύκην εἰς τὰ τέσσαρα ἔργα του: «Ἡρωϊκὴ Συμφωνία», «Sonate εἰς do dièze mineur», «Πέμπτη Συμφωνία», καὶ «Λειτουργία εἰς τὸν δὲν ὄκνῳ διὰ τῶν ὀνομάτων των νὰ ὀνομάσω καὶ τὰς ἐκφάνσεις τῆς μεγαλοφυΐας του».

Καὶ ἕτερον μνημεῖον ἀναγεροθήσεται ἐφέτος ἐν Παρισίοις εἰς τιμὴν τοῦ Beethoven. Δράμα εἰς τρεῖς πράξεις, ἐμμετρον τοῦ κ. René Fauchois, συγγραφέως τοῦ «Λουδοβίκου ΧVH», τῆς «Ἐξέδου» τῆς «Πηνελόπης» καὶ τὸ ὅποτον ὁ Antoine ἀνατιθᾷ εἰς τὸ Ὄδειον.

Ὁ κ. de Max θὰ ὑποδυθῇ τὸν Beethoven. Ἄς πιστεύσωμεν ὅτι καὶ τὸ μνημεῖον τοῦτο θὰ ἦναι ἐπίσης μακρᾶς διάρκειας ὅσον καὶ τὸ ἐκ γρανίτου τοιοῦτον.

Πλὴν τούτων, ἡ «Πηνελόπεια» ἐδηροσύνησεν ἤδη ἐν τῷ Γ' τμήμα αὐτῆς ἐν μνημείον τοῦ Βετόβεν (σελ. 62) καὶ μίαν κεφαλὴν τοῦ διασπῆμου μουσουργοῦ, ἐν ἣ εἰκονίζεται ἡ Μοῦσα προσπαθεῖσα νὰ διανοίξῃ τὰ κλειστὰ χεῖλη του (σελ. 158).

Κ. Παρθένη.— Προφῆται. (Ἄγιογραφία τοῦ ἐν Πόρῳ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου.)

Φ Α Σ Γ Α

Εἶνε ὁ τίτλος τοῦ νέου συμβολικοῦ ἔργου τοῦ κ. Ν. Καζαντζάκη (Κάρμα Νιρβαμή), τὸ ὅποτον θὰ παιχθῇ κατὰ τὴν ἐφῆμερην χειμερινὴν περίοδον εἰς τὸ νεοτενικὸν θέατρον τοῦ κ. Ολκονόμου. Ὁ τίτλος «Φασγὰ» ἐλήφθη ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Ναβαῦ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνεβίβασεν ὁ Θεὸς τὸν Μωϋσῆν διὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπέπροτο ὁμοῦς ἢ ἀπολαύσῃ αὐτός, ἀλλὰ μόνον οἱ ἀπόγονοί του. Ἡ ὑπόθεσις ἔχει ἐν περιλήψει ὡς ἐξῆς:

Ὁ Λώρης, ὁ ἥρωα τοῦ δράματος, βαδὸς ἐπιστήμων καὶ συγγραφεὺς δραματικῶν συμβολικῶν τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων εἶνε οὐλύγος τῆς Μαρίας (συμβολικοῦς τὴν θεοσεβίαν) τὴν ὁποίαν οὗτος ἐγκαταλείπει χάριν τῆς παιδαγωγοῦ τῶν τέκνων τῆς Ἐλένης, συμβολικοῦς τὴν ἐπιστήμην, ἣτις καὶ τοῦ ὑπόκειται νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὴν κορυφὴν καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν τελείαν εὐτυχίαν. Εἰς τὴν δευτέραν πρῶξιν οὐδὲν μετὰ τῆς Ἐλένης ἀνέρχεται εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης ὡς δραματικὸς συγγραφεὺς ἀλλὰ δὲν εἶνε διόλου εὐτυχῆς· κορυφάζεται εἰς τὸ τέλος, ἀνθίσταται εἰς τὰς παρορμήσεις τῆς Ἐλένης νὰ προχωρήσῃ καὶ κατόπιν ἐνεκα τῆς ἀχαριστίας τῶν ἀνθρώπων διὰ τοὺς ὁποίους τὸ πᾶν ἐθύσασεν, τῆς ἐξαντήσεως τῶν

ἠθικῶν καὶ ὀλικῶν δυνάμεών του καὶ τῆς πυρκαϊῆς τοῦ θεάτρον του, παραφρονεῖ. Εἰς τὴν τρίτην πρῶξιν παράφρων πλέον, ἀλκοολικός, φθισικός, περιφέρει τὴν ἐλειπνὴν του ὑπαρξίν εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὰ διάφορα καταγῶγια, ἐγκαταλελειμμένος ὑπὸ πάντων. Κατόπιν μίαις σκηπῆς εἰς ἐν κρηπίδῃ δρον γίνεται ὁ περιγελῶς τῶν θαμνῶν καὶ μεθύσκειται οὐκ ὀκτώως, ἐκδιώκεται κακῶς καὶ ἀσυνειδήτως ἐξίσκεται εἰς ἕνα δάσος δρον ἐν τῇ μέθῃ του βλέπει προσωποποιημένας τὰς τύψεις του καὶ τὰς ἀναμνήσεις του καὶ μὴ ἀντίκων εἰς τόσῃν συγκίνησιν ἀποθνήσκει ἀπὸ ἐξάντησιν, ἐνφ πλησίον ἐκεῖ ἡ Ἐλένη διδάσκει τὰ παιδιά της εἰς τὰ ὅποια ἀφοσιούται μετὰ τὴν παραφροσῆν τοῦ Λώρη.

Τὴν τελευταίαν ταύτην σκηνὴν παρέχουμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Ἡ ἰδέα τοῦ ἔργου εἶνε ὅτι: ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἤλθεν εἰς τὸν κόσμον πολὺ ἀργὰ ὡς πρὸς τὴν θεοσεβίαν, πολὺ ἐνωρίς ὡς πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ μόνον οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος θ' ἀπολαύσουν τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ζητοῦμεν καὶ βλέπομεν μακρόθεν, ὅπως ὁ Μωϋσῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς Φασγὰ εἶδε ἅλως ἐξ ἀποστάσεως τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

ΠΡΑΞΙΣ Γ'

[Ἀλλαγὴ σκηνοθεσίας. Κήπος, δάσος μὲ μεγάλα δένδρα. Μεσάνυχτα. Φοιτῆς τὸ φεγγάρι—πανσέληνος—ἐπὶ τὴν σκηνήν. Ὁ τόπος ἔχει κατὰ τι τὸ ἐξωτερικόν, τὸ μυστηριώδες. Ὁ Λώρης [αἰσιμαίνετο, μεθυμένος προχωρεῖ τριμύζοντας. Πρὸ πολλοῦ τραπέζης].

νεῖ... Ἐνας πέπλος μπῆκε μπροστὰ στὰ μάτια μου... Δὲν βλέπω τίποτε (γυρίζων καὶ κοιτάζων τρομασμένος γύρω) ποῦ εἶμαι; Φοβούμαι!... (Κάνει νὰ προχωρήσῃ, σκοντάφτει καὶ πέφτει. Κι' ἀναστῆθ' ἄνωγρον τοῦ ἑνας χροῦς παρθένων ὄν νεράιδες: Μία ντυμένη μαύρα, ἄλλη κόκκινα, ἄλλη ῥοζ, ἡ ἄλλη ἄσπρα, ἡ ἄλλη

Λώρης.— ὦ! τὸ κεφάλι μου!.. Πῶς πο-

μύθ, ή άλλη μπλέ. Είπε οι σκέψεις και οι τόψεις και οι αναμνήσεις του που χορεύουν γύρω του, μέσα στο μεθύσι του χορεύουν).

Λώρης. — ("Εντρομος, ξεσάλος τίς κυτάζει γύρω τριγύρω του).

Εσκότωσα — νά! — εσκότωσα... Κάτι τι λευκό και μαλακό και άμορφο. Κι' είχε φτερά μεγάλα κι' είχε μεγάλα φτερά... Τό σκότωσα τη νύχτα. — Μιά ψυχή!.. Τίνος ήταν ή ψυχή που σκότωσα;

("Ο χορός γύρω τριγύρω του χορεύει).

Χορός. — Δέν θυμάται!.. Δέν θυμάται!..

("Η με τὰ μπλέ, σκόβει και τοῦ λέει σιγά σιγά ὁ χορός στοματῶ).

— Θυμάσαι τὸ σπιτάκι σου με τίς πράσινες γρίλιες καὶ τὸν κισσὸ τριγύρω; Καὶ τὴν εὐτυχία που καθόταν μέσα καὶ σὲ περιμενε τὸ βράδυ καὶ σ' ἐξόπνη τὸ πρωί, καὶ σούδινε τὰ χεῖλη της ὅλη τὴ νύχτα; (Χορεύουν ὅλες πάλι γύρω τριγύρω του καὶ λένε).

Χορός. — Θυμάσαι; Θυμάσαι;

Λώρης. — (Ανασηκώνεται νὰ θυμηθῆ κι' ἀγωνιῶ). Τὸ σπιτάκι; Ποιὸ σπιτάκι; Ποιὸ σπιτάκι;...

Η με τὰ μπλέ. — ("Ολες χορεύουν). Θυμάσαι τὴ γυναῖκα με τὰ μεγάλα μάτια καὶ τίς μεγάλες πλεξίδες, που τίς ἔλυσε τὸ βράδυ ξανθὸς ὡσάν ἀστάρχα καὶ ὡσάν ἀχτῖνες κι' ἐχαμήλωνε τὰ μάτια κοκκινίζοντας καὶ σούλεγε; Εἶμαι ὡμορφη καὶ εἶμαι δική σου;

Λώρης. — Ποιὰ γυναῖκα; Δέν θυμοῦμαι! (Προσπαθεῖ νὰ θυμηθῆ). Εἶμαι ὡμορφη καὶ εἶμαι δική σου; Δέν θυμοῦμαι!..

Χορός. — ("Ολες). Δέν θυμάσαι! Δέν θυμάσαι!..

Η με τὰ μαῦρα. — ("Ολες στοματοῦν αὐτὴ σκόβει). Καὶ δύο παιδάκια δέν θυμάσαι με τὰ σγουρὰ κιλιά που πλέκν τὰ χεράκια των τριγύρω στο λαιμό σου κι' ἀνοίγαν τὰ στοματάκια των καὶ σοῦ φώναζαν: Μπαμπά! Μπαμπά!

("Ο Λώρης συστρέφεται με ἀγωνίαν, θέλει νὰ μιλήσῃ, μὰ δέν μπορεῖ. Η με τὰ μαῦρα ἐξακολουθεῖ). Τὸ ἕνα ἐσάπισε καὶ τ' ἄλλο πεινῶ!

Λώρης. — (Ανασηκώνεται ξεσάλος). Ποιὸς εἶστε; Δέν σὰς ἐπνίξαν; Ποιὸς εἶστε. (Σὰν νὰ ἐννοεῖ ἐπὶ τέλους). Αἱ σκέψεις μου! καὶ αἱ τύψεις μου καὶ αἱ ἀνκνήσεις μου! Δέν σὰς ἐπνίξα στο κρασί; Ἐλῆτε! ἐγὼ κερνώ! Κρασί! Κρασί!

Ολες μαζύ. — (Γύρω - τριγύρω του χορεύουν καὶ γελῶνε :) Χαχαχά! Χαχαχά! Χαχαχά!

Η με τὰ ἄσπρα. — Θυμάσαι τίς καμπάνες τῆς Ἀνάστασης; Ντάν! ντάν! ντάν!

("Ολες στοματοῦν καὶ σκόβουν ἀπάνω του καὶ ἐπαναλαμβάνουν :)

— Ντάν! ντάν! ντάν!

Λώρης. — Θυμοῦμαι! Θυμοῦμαι!

Η με τὰ ρόζ. — Καὶ τὸ φεῖδι θυμάσαι

που ἐπλέχτηκε στὴ ψυχὴ σου, ἐπλέχτηκε στο μέτωπό σου στεφάνι καὶ σοῦ ἤπιε-ὄλο τὸ αἷμα; Θυμάσαι; Θυμάσαι;

Λώρης. — Τὸ φεῖδι; ποῖο φεῖδι;

Η με τὰ ρόζ. — Ἄ δέν θυμάσαι! Τί ἔκαμες τὸ αἷμα που ἦταν στὴν καρδιά σου; ὦ πῶς ἐχλώμισες ἔτσι; Πῶς; πῶς;

Λώρης. — Ἄφινί με! ἄφινί με!

Η με τὰ μαῦρα. — Θυμάσαι τὰ παιδάκια τὰ χλωμά, τὰ χλωμά που ὑψώνουν τὰ χεράκια των στὰ κρεββάτια τῆς ἀρρώστειας, σὰν νὰ ἐπικαλοῦνται κἄποιον καὶ ἀνοίγουν τὸ στοματάκι των, κι' ἀγωνιοῦνε καὶ κἄτι θέλουν νὰ ποῦνε καὶ δέν μποροῦν;... Καὶ πεθαίνουν. Γιατί πεθαίνουν; Ποιὸς ξέρει! ποιὸς ξέρει!

Λώρης. — Ποιὸς ξέρει! ποιὸς ξέρει!

(Τὴ στιγμή αὐτὴ πέρα στο βάθος τοῦ δάσους; θάρεται ἡ Ἐλένη με τὰ παιδιὰ — χωρὶς νὰ δοῦνε τὸ Λώρη. Ἡ Ἐλένη μ' ἐστραμμένη τὴ ράχη πρὸς τὸ Λώρη θὰ τοὺς μιλεῖ. "Ἐπειτα θ' ἀφίνη τὰ παιδιὰ νὰ παίζουν καὶ νὰ γελοῦν. Μερικὰ κρατοῦν φλόουτο καὶ ξαπλωμένα στὰ χόρτα θὰ παίζον ἤρεμα ὠραῖα κομμάτια στο φεγγάρι).

Η με τὰ ἄσπρα. — Ἐσὺ σὰν ἐκεῖνος που θελες ν' ἀνεβῆς, ν' ἀνεβῆς! Νὰ φθάσῃς στὴ κορφή καὶ νὰ χτίσῃς τὸ παλάτι τὸ πανύψηλο καὶ τὸν μεγάλο πύργο στὴ μέση, καὶ νὰ σημάνης τίς καμπάνες καὶ νὰ ὑψώσῃς τὴ γαλανὴ σημαία, τὴ γαλανὴ σημαία! Λόγια! λόγια! Λόγια! Χαχαχά! Λόγια, λόγια, λόγια!

Ολες μαζύ. — (Χορεύοντας). Πόθοι ἀετοῦ καὶ φτερά πεταλούδας! Χαχαχά!

Πόθοι ἀετοῦ καὶ φτερά πεταλούδας. Χαχα-χά!

Λώρης. — (Αφηρημένος κυτάζων πέρα σιγά-σιγά). Ἄσπρα πανιά καὶ μεγάλα κατάρτια κεράβια, κεράβια π' ἀργοσαλεύουν σὰν λιτανεῖα καὶ δέν μιλοῦν καὶ βουλιάζουν.

Η με τὰ μύθ. — (Σταματῶ καὶ σκόβει). Ἄ! δυστυχημένε! δυστυχημένε! "Ολες ἡ σκέψεις των σοφῶν δέν ἀξίζουν μιαν ἀνεμώνην τοῦ βουνοῦ που δίνει τὴ γύμνια της στὸν ἥλιο καὶ πκρὰδίνεται στὸν ἀγέρα τὴ νύχτα κάτω ἀπὸ τὸ φεγγάρι καὶ κλεῖ τὰ μπράτσα της τὸ μεσημέρι νὰ μὴν ἀφίση τὴ μέλισσα νὰ βγῆ!

Ολες μαζύ. — Τὴ ζωὴ, τὴ ζωὴ, ποιὸς θὰ σοῦ μάθῃ πειὰ ποτέ; (Ἀργὰ χορεύοντας καὶ ἱερατικά). Ὠμέ! Ὠμέ! Ὠμέ!

Ἄ δυστυχημένε! Δυστυχημένε!

Η με τὰ κόκκινα. — "Ολες αἱ σκέψεις των σοφῶν δέν ἀξίζουν ἕνα φιλι ἀπάνω στο στόμα!

Η με τὰ ρόζ. — Ρώτησε τὰ πουλιὰ νὰ σοῦ ποῦνε καὶ τὰ δέντρα ρώτησε τὸ βράδυ ὅταν ὁ μπάτης συρομαδεῖ τὰ μαλλιά των, τὰ βουὰ ρώτησε, τὸ πρωί ὅταν τὰ πόδι τῆς αὐγῆς φεγγαβολοῦνε τίς κορφές.

Κι' οἱ δύο μαζύ. — "Ολα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ρώτησε νὰ σοῦ τὸ ποῦνε.

Ολες μαζύ. — (Χορεύοντας εὐθυμα καὶ με ἠδυπάθειαν). "Ολες οἱ σκέψεις των σοφῶν δέν ἀξίζουν ἕνα φιλι ἀπάνω στο στόμα!..

Λώρης. — Ἄφινί με, ἄφινί με. Λυπήσου με.

Ο με τὰ πράσινα. — Ἄ δυστυχημένε! δυστυχημένε! "Ολες οἱ περίφανες κινήσεις των δημιουργῶν μέσα στὰ γραφεία των καὶ μέσα στὰ βιβλία δέν ἀξίζουν τίς παναμύμονες κινήσεις των θεριστῶν ὅταν τὰ στάχυα μεστομένα γέρνουν κι' ἀπὸ τὰ κεφάλια των ἄρουνοι οἱ θερισμοὶ καὶ δέν ἀξίζουν τ' ἀργοσαλέμμα που κάνουν τὰ κυπαρίσσα στο βάθος ἐνὸς ἡλιόγερατος καὶ δέν ἀξίζουν τὸ τρεμουλίσμα μεζ σταλαγματικῆς δροσοῦλας ἀπάνω σ' ἕνα ροδόφυλο καὶ τὴ γυναίκα χάρη των κύκνειων λαιμῶν ἀπάνω στὰ νερά.

Η με τὰ κόκκινα. — ("Ἐσάλος τὸν κυτάζει). Ἄ! ἡ ζωὴ, ἡ ζωὴ, ἡ κατακόκκινη ζωὴ!

Λώρης. — (Με ἀγωνία). Ἄφινί με, λυπήσου με, μὴ με κυττάξεις. Ποιὰ εἶσαι; Εἶμαι ἀρρωστος! ἀρρωστος! καὶ μοῦ κάνεις κακὸ ἔτσι που μ' ἀγγίζει τὸ βλέμμα σου σὰν στόμα! Μὴ με κυττάξεις ἔτσι. Ποιὰ εἶσαι;

Η με τὰ κόκκινα. — (Γελά). Εἶμαι ἡ ἀγάπη, εἶμαι ἡ ἀγάπη! "Ολες οἱ σκέψεις των σοφῶν δέν ἀξίζουν ἕνα φιλι ἀπάνω στο στόμα.

Ολες μαζύ. — (Χορεύοντας καὶ με τρελλὲς κινήσει χορεύουν καὶ λένε). Εἶνε ἡ ἀγάπη, εἶνε ἡ ἀγάπη.

("Ολες στέκονται. Αὐτὴ ἀνορθώνεται σοβαρὰ καὶ περίφανη καὶ πανώρη).

Η με τὰ κόκκινα. — Εἶμαι ἡ ἀγάπη! Ὑψώνομαι σὰν ξημέρωμα στο θλιβερό νυχτέρι των ἀνθρώπων στοχασμῶν κι' ἀμίλητες ἔπνοῦνε τὰ μεσάνυχτα ὅλες οἱ ἐπιθυμιές των λουλουδιῶν καὶ των ἀστρων καὶ τῆς θαλάσσης καὶ των κορμιῶν καὶ ξεκινοῦν νὰ μ' εὔρουν νὰ τοὺς ἀγγίσω μόνο καὶ ν' ἀγιάσουν. Εἶμαι ἡ ἀγάπη!

Λώρης. — Σῶπα! σῶπα!

Ολες μαζύ. — Ἄ! Δυστυχημένε! Δυστυχημένε! Δυστυχημένε!

Η με τὰ κόκκινα. — (Στέκεται, λεί τὴ ζώνη της καὶ τὴν κινεῖ σὰν σημαία θριαμβευτικῶς). Τὴ ζώνη λῶ κι' ἀφίνω τὴν ἀπάνω ἀπὸ τ' ἀκέρια των πόθων ὄλου τοῦ κόσμου νὰ κυματᾶ! Εἶμαι ἡ Λάχμη, ἡ Ἀσταρῶθ, ἡ Φρέγια, ἡ Μιλίττα, ἡ Κύπρις! Εἶμαι ἡ ἀγάπη! Περνῶ σὰν θάλασσα ἀπάνω ἀπὸ τῆς ἀνατριχίλες ὄλων των πραγμάτων που ζοῦνε καὶ ὄλων των κορμιῶν, καὶ μουσκεῖ ὄλες τίς σάρκες καὶ πῖνω ὄλα τὰ μάτια καὶ λύνω ὄλες τίς ζώνες! Εἶμαι ἡ Ἀγάπη!

Λώρης. — (Δέν μπορεῖ πειὰ — ἔξω φρενῶν θέλει νὰ φύγῃ). Βοήθεια! Μαρία, Μαρία.

Ολες. — (Τὸν κυκλώνουν πάλι). Τί τὴν

θέλεις αὐτὴ; Αὐτὴ δέν μπορεῖ! — Αὐτὴ; Χαχαχά.

Λώρης. — Μαρία!

Ολες. — Αὐτὴ; Χαχαχά.

(Σ' ὅλη αὐτὴ τὴ σκηνὴ ἀκούεται σιγαλὰ τὸ φλόουτο πέρα. Ἐρχεται ἡ Μαρία που ζητοῦσε νὰ τὸν βρῆ. Ὁ χορὸς ἐξαφανίζεται).

Μαρία. — Ἀγάπη μου, Ἀγάπη μου!

Λώρης. — Ἐλῆ! ἔλῆ! Ἐσὺ φταῖς! Ἐσὺ μ' ἔκανες ἔτσι!..

Μαρία. — Ἐγὼ;

Λώρης. — Ναι, ναί. Ἐσὺ καὶ ἡ ἄλλη, κι' οἱ δύο σας. Ἐλα...

Μαρία. — Μὴ με σφίγγῃς ἔτσι, πονῶ!

Λώρης. — Ἄκουσε. (Με ὑπόκοψη φωνή). Θὰ κατεβούμε ἐκεῖ κάτω μαζύ καὶ τὰ ὠραῖα σου μαλλιά θὰ μαδήσουν καὶ τὰ χεῖλη σου τὰ χλωμά θὰ σαπίσουν... Σῶπα μὴν κλαῖς! Καὶ ὕστερα ὕστερα θάρθουν δύο σκουλίκια, δύο σκουλίκια θάρθουν νὰ σοῦ πιοῦν τὰ ὠραῖα σου μάτια.

Μαρία. — Λώρη. (Κλαίει).

Λώρης. — Σῶπα! Ἐλα μαζύ μου στο χῶμα! στο χῶμα!

(Τὰ παιδιὰ φεύγουν καὶ φεύγοντας τραγουδοῦν. Πλησιάζουν τώρα ὑψώνεται καθαρὰ μιὰ στροφὴ. Ὁ Λώρης σιωπᾶ καὶ τὴν ἀκούει ἐκστατικῶς, μαγεμμένος, ἀκίνητος).

Στο μεθύσι τῆς ζωῆς ποτῆρι μου εἶνε τὸ μέτωπο καὶ κρασὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου! "Ω μὴν ἀργεῖς, μὴν ἀργεῖς! Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς ἀνεβαίνει μεσ' ἀπὸ τὰ χῶματα καὶ μεστώνει τὰ σπαρτὰ καὶ κυλιέται γελῶντας μέσα στους δρυγιάδες καὶ μέσα στὰ κορμιά καὶ χύνεται ἀπάνω στους κάμπους σὰν πλημμύρα!

Ἐλα! οἱ ψυχές ὄλες κρυώνουν καὶ τὰ λουλουδία ὄλα ἀρχισαν καὶ κλαῖνε γιατί ἀργῶ...

"Ω μὴν ἀργεῖς, μὴν ἀργεῖς Πατέρα Ἡλιε!..

("Ο Λώρης ἀκροάζεται ἐκστατικῶς. Ἡ Μαρία θέλει νὰ τοῦ μιλήσῃ. Τῆς κλεῖ τὸ στόμα. Ἀκούγεται τὸ φλόουτο. Κι' ἔπειτα πάλι ἡ ἐπιπόδος :)

"Ω μὴν ἀργεῖς! μὴν ἀργεῖς! Πατέρα Ἡλιε!

("Ο Λώρης ἐκστατικῶς, ἀκίνητος ἀκροάζεται. Ἡ Μαρία τὸν σέρνει).

Μαρία. — Μὴν ἀκούς! Μὴν ἀκούς!

Λώρης. — Τραγουδοῦν ἀκόμα... Ποιὸς εἶναι...

Μαρία. — Εἶνε ὁ ἀγέρας που κλαῖει με τὰ δένδρα. Μὴν ἀκούς!

Λώρης. — Κάποιος ἔρχεται, κάποιος τραγουδεῖ.

Μαρία. — Θάναι ἀηδόνι, θάναι κουκουβάγια! Μὴν ἀκούς!

Λώρης. — Κάποιος ἔρχεται! Μὴν εἶνε ἡ Ἐλένη; Ἐλένη!

(Ἀπὸ τὸ βάθος φαίνεται καὶ προχωρεῖ ἡ Εἰρήνη που ἔφυγε ἀπὸ τὸν δμῖλο των παιδιῶν

γιατί είδε το Λώρη. Φορεί καταπράσινα και άσφοδελοὺς στὰ στήθια και στὰ χέρια).

Μαρία. — Ά ή Έλένη! Αὐτή δὲν σ' αγαπᾷ! Αὐτή δὲν ἔρχεται! Μόνον ἐγώ σ' αγαπῶ.

Λώρης. — (Προσπαθῶν νὰ διακριθῆ). Έλένη... Φοβοῦμαι! Δὲν εἶνε αὐτή... Κρυώνω!..

Μαρία. — Άγάπη μου, ἀγάπη μου!..

Λώρης. — Κρυώνω!

Μαρία. — Σοῦ δίνω τὰ φιλιὰ μου τ' ἀκοῦς;

Λώρης. — Κρυώνω!

Μαρία. — Τὰ φιλιὰ μου τ' ἀκοῦς;

Λώρης. — Άκούω ἐκεῖ πέρα... ἐκεῖ πέρα... (Άπὸ μακρὰ σβυμένη φτάνει ἡ ἐπιφθόσ)

“Ω! Μὴν ἀργεῖς, μὴν ἀργεῖς! Πατέρη! Ηλιε!

Λώρης. — Κι' ἐγώ! κι' ἐγώ! (σηκώνεται ἔξολλος και θέλει νὰ τρέξῃ ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἔρχεται ἡ φωνή... Δὲν ἔμπορεῖ και κλονίζεται).

Μαρία. — Ποῦ πᾶς; Δὲν ἔμπορεῖς! Μείνε! ποῦ πᾶς!

Λώρης. — (Άνοιγει τὰ χέρια του, ἔτοιμος νὰ πῶσῃ, και φωνάζει πρὸς τὸ μέρος π' ἀκούγεται τὸ τραγοῦδι τοῦ ἡλιου) — Κι' ἐγώ, κι' ἐγώ! ! (Κάνει ἕνα βῆμα ἀκόμα μ' ἀνοιχτὰ τὰ

χέρια) Κι' ἐγώ, κι' ἐγώ! (Ά Ἐιρήνη φτάνει τότε ὁ Λώρης τὴν βλέπει... φωνάζει μὲ ἄγωνία) Εἰρήνη!

(Ά Ἐιρήνη τὸν πέρνει στὴν ἀγκαλιά της νὰ μὴν πῶσῃ και τὸν φιλεῖ ρουφηχτὸ μεγάλο φιλή... Τὸν ἀκουμπᾷ σ' ἕνα δένδρο... Σκόβοντας πέφτουν ἀπάνω σὶὸν Λώρη οἱ ἀσφοδελοὶ, ὁ Λώρης ἀκίνητος, χλωμὸς μὸλις προφθάνει και λέει).

Λώρης. — Εἰ — ρή — νη!... (Και πεθαίνει ἡ Μαρία ἀφίνει φωνὴ και λιποθυμᾷ).

Εἰρήνη. — (Τὸν κοιτάζει καλά καλά και κλαίει. Κι' ἔπειτα τρέχει νὰ βρῆ τὰ παιδιὰ και τὴν Έλένη). Μητέρα! Μητέρα! (Ά χορὸς ἀναπηδᾷ πάλι. Σιγὰ σιγὰ τὸν περιρικλώνει, τοῦ βγαίνει ἀπὸ τὸ κεφάλι τὸ στεφάνι μὲ τὰ ρόδα και τὰ ξεφλλίζει ἀπάνω του).

Σιγὰ και ἱερατικά χορεύοντας και ραϊνοντάς τον ρόδα ὅλος ὁ χορὸς, ἀργομιλεῖ... — Ὠμέ! Ὠμέ! Ὠμέ!...

— Ἡρθεσ ἑνωρίς — ἦρθεσ ἀργά — νὰ γνωρίσῃς τὴ χαρὰ, φαντάσῃ! πῦνοιωσαν οἱ γονιοὶ σου και θὰ νοιώσουν τὰ παιδιὰ σου. — Δὲν ἦτανε γραφτὸ γιὰ σέ — Ὠμέ! Ὠμέ! Ὠμέ!

(Αὐλαία)

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ ♦

τοῦ θεάτρου, δὲν ἐμερίμνησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, οὔτε τὸ ἐξεηομοποίησαν ὡς σκαπανέα τοῦ Πανελλήνισμοῦ, ἀλλὰ ἀπλοῦστατα τὸ ἐφορολόγησαν χαράξασαι αὐτῷ τὴν πορσίαν και ἐξέλιξιν ὡς τόπου διασκεδάσεως.

Άκριβῶς τὸ ἴδιον ἔγραφα κ' ἐγὼ προχθὲς, μὲ ἄλλο ὕφος... Έξακολουθῶ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀρθρου, τὸ τελειώνω, και βλέπω δι' εἶμαι σύμφωνος καθολοκληρίαν, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἀλλὰ πάντοτε... μὲ ἄλλο ὕφος. Και βλέπω τώρα, δι' ἀπὸ τὸ σκανδαλῶδες αὐτὸ ἀρθρον, ὅ,τι παρεξηγήθη εἶνε τὸ ὕφος. Ὁ κ. Οικονόμου τὰ λέγει πάρα πολὺ ὀρθῶ κορυτά. Μεταχειρίζεται λέξεις, ποῦ ἕνας ἄλλος θὰ ἰδίσταζεν ἴσως νὰ τὰς μεταχειρισθῆ. Δὲν θὰ ἰδίσταζεν ὁμοῦ νὰ πλῆξῃ τὴν φράσιν τοῦ οὔτω πως, ὡστε αἱ λέξεις αἰτὰ νὰ ὑπονοοῦνται ἀμέσως.

Τὶ τὰ θέλετε! Ένωτὸς ὀλίγου αἱ διαθέσεις μου μεταβλήθησαν ἐντελῶς. Ὅποιοι ἔβριζαν ὄλους εἶπα, δὲν ἔβριζαν κανένα. Εἰς τὸ ἀρθρον τοῦ κ. Οικονόμου δὲν εἶδα καμμίαν ἐξαιρέσιν. Ὅλα τὰ καταδικάζει και τὰ σαράνει ἀμειλίκτως και ἀδιακρίτως. Τὸν ἐμπνέει ὁ πόνος,

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Δύο θαυμάσιοι πίνακες τοῦ διασημοῦ ζωγράφου Θεοτοκοπούλου Γκερίκο, οἵτινες ἐκρίσθησαν εἰς τὴν Έκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ ἐν Τολιδῷ, ἐξηφανίσθησαν, ὡς λέγεται, ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλου ἐκ Μαδρίτης. Αἱ εἰκόνες αὐτὰ ἐπωλήθησαν ἀντὶ 300,000 φρ. εἰς Παρισίους ἐμ πόρους εἰκότων. Ἡ ἀξία των ὑπερβαίνει τὸ ἑκατομῆριον.

Ἡ ἴταλοι καλλιτέχνη εὗρον τὴν τύχην τους μὲ τοὺς Ἄμερικανούς. Πρὸ ἑξαετίας οἱ Ἄμερικανοὶ ἠγόρασαν εἰς τὴν ἴταλιαν ἀντικείμενα τέχνης, ἰδίως ἐκ μαρμαροῦ ἐτησίως μέχρις ἀξίας 155,000. Ἐπίτοσ ἡ ἀξία των ἀνήλθεν εἰς 650,000 φρ. και εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον δὲν συμπεριλαμβάνεται ἡ ἀξία των κομμοτεχνημάτων, τὰ ὁποῖα ἠγοράσθησαν πρὸς ὀλισημὸν ναῶν. Έν γένει ἡ ἴταλία ἔχει τὴν Ἄμερικὴν εἰς τὴν ἐξαγωγήν μεγίλην πελάτιδα, διότι αὐτὴ ἀγοράζει ἐτησίως τὸ ἕν τρίτον τῆς ἴταλ. ἐξαγωγῆς, ἤτοι καλλιτεχνήματα ἀξίας 1,500,000 φρ. (Ἡ ὀλικὴ ἐξαγωγή τῆς ἴταλίας; θὰ εἶνε περίπου 3 ἔκτμ.)

Έγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἐγεροθέντος ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μεγάλης μάχης τῆς Ἰένας μνημείου, ἐφ' οὗ ἐχαράχθη τὸ ρητὸν: «Ὁ σπείρων ἐν δακρυδαίς θὰ συγκομίσῃ τὴν χαρὰν» εἰς ἀνάμνησιν τῆς μεγάλης διδαχῆς, ἣς ἐγένετο ἐκ τῆς ἐπιουμβάσεσ ἐκεῖ πρῶσσις ἤτις τῷ 1860.

Έν Οὐτσικῷ τῆς Ρωσίας ἀνηγέρθη μανσωλεῖον εἰς τὸν ρῶσον σιρατηγὸν κόμητα Σουβάροφ, τὸν πολεμιστὴν τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Μεγάλου.

Εἰς τὸ Ροβὲν τῆς Γαλλίας ἔγιναν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Γουσταῦου Φλωμπέρ, τοῦ συγγραφέως τῆς «Κυρίας Μπωβαρν», τῆς θεωρουμένης ὡς τὸ τελειότερον μυθιστόρημα. Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου των Συγγραφέων Βικτωρ Μαργκερίτ.

Ἡ Ἄμερικανοὶ, ἐξακολουθοῦντες τὸ ἐκ προμελέτης σκεδῖόν των, τῆς οὐσσοφώσεως εἰς τὴν πατρίδα των των πολυτιμότερων θησαυρῶν τοῦ κόσμου, ἠγόρασαν ἐν Εὐ-

τὸν ὁποῖον ἀλοθάνεται βαθεῖά, τὸν ὁποῖον ὀλοι ἡμεῖς ἀλαθάνομεθα διὰ τὴν κατάπτωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου εἰς «τόπον διασκεδάσεως» και διὰ τὸν ἀναγκαῖον συναγωνισμὸν του πρὸς «ἰπποδρόμια και καφωδείας». Και διὰ τὰ ἔσσημα θεάματα, και διὰ τὴν ἐξαχρείωσιν τοῦ κοινοῦ και διὰ τὸ κακομεταχειρίσσημα των ἠθοποιῶν.

Ἡ δὲ κ. Οικονόμου δὲν ἔβριζεν κανένα. Ὁ σκοπὸς των δὲν ἦτο νὰ ἔβριση οὔτε ἠθοποιούς, οὔτε συγγραφείς. Ἡ δὲ κ. Οικονόμου δὲν ἔβριζεν κανένα. Ὁ σκοπὸς των δὲν ἦτο νὰ ἔβριση οὔτε ἠθοποιούς, οὔτε συγγραφείς.

Ἡ δὲ κ. Οικονόμου δὲν ἔβριζεν κανένα. Ὁ σκοπὸς των δὲν ἦτο νὰ ἔβριση οὔτε ἠθοποιούς, οὔτε συγγραφείς.

Ἡ δὲ κ. Οικονόμου δὲν ἔβριζεν κανένα. Ὁ σκοπὸς των δὲν ἦτο νὰ ἔβριση οὔτε ἠθοποιούς, οὔτε συγγραφείς.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΙΚΡΟΝ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ

Φίλος μου, συνδεόμενος πολὺ μὲ τὸ θεάτρον, μὲ συνήρησεσ προχθὲς και μὸς ἀνήγγειλε τὴν ἐξῆς φοβερὴν εἰδήσιν: Ὁ κ. Θωμάς Οικονόμου, ὁ πρῶην σκηνοθέτης τοῦ Βασιλικῷ, ἔδημοσίωσεν σφοδρότατον ἀρθρον κατὰ τοῦ Σημερινοῦ Θεάτρου εἰς τὴν «Πινακοθήκην». Οἱ ἠθοποιοὶ ἔγιναν ἀνάστατοι ἐξ αἰτίας τοῦ δημοσιεύματος αὐτοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖου ἔβριζονταν «καπηλικῶς» και ἔκοιμάζονταν νᾶπανηθῶσιν, ἀνθυβρίζοντες βέβαια. Ἄν δὲν ἀπατώμαι μάλιστα, ὁ φίλος μου προσέθεσεν, δι' ἡ ἀπάντησιν των ἠθοποιῶν πρὸς τὸν συγγραφέα τοῦ ἐπιληφίμου ἀρθρου πειθάνον ἡ εἶνε και ἔμπρακτος. Ἄλλ' ἐκτὸς των ἠθοποιῶν, ὁ κ. Οικονόμου ἔβριζεν, λέγει, και τοὺς συγγραφείς, ἔβριζεν και τοὺς διευθυντάς των θεάτρων, ἔβριζεν και τὸ κοινόν, και κομπολογῆσ δὲν ἔπαρχει πρᾶγμα ὑπὸ των ἀτικῶν ἡλιου, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἔβριζῃ.

— Συλλογίσου, μὸς εἶπεν ὡς ἐν ἐπιλόγῃ ὁ φίλος μου, δι' αὐτὰ τὰ γράφει ὁ Οικονόμου, διὰ τὸν ὁποῖον ἔως προχθὲς ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη ἦτο «ἀσπὴρ», ὁ ὁποῖος ἔως χθὲς διηθῶνε τὸ «Ἄθρηναιον», και πρὸς τοῦ ὁποῖου ἔως σήμερον ὑπάραχε ἡ ἰδέα, δι' εἶνε εὐγενῆς ἀν-

θροπος και κατὰ τοὺς τρόπους και κατὰ τὴν γλῶσσαν.

— Ὡστε ἔχομεν ἕνα μικρὸν σκάνδαλον!

— Και δὲν λὲς μεγάλο;

— Περίεργον! Ποτὲ δὲν ἐπερίμενα τέτοιο πρᾶγμα ἀπὸ των κ. Οικονόμου. Θὰ διαβάσω ἀπόψε τὸ ἀρθρον του και θὰ τοῦ ἀπαντήσω. Ένωτῶ νὰ ὑπερασπισθῶ και τοὺς ἠθοποιούς και τοὺς συγγραφείς, ἔαν τῶνόντι ἔβριζονται καπηλικῶς ἀπὸ ἕνα ἀνθρωπον, ὁ ὁποῖος προπαντὸς ἔπρεπε νὰ τοὺς σέβεται.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς θὰ σοῦ ἔλεγα, ἀλλὰ δὲν ἐτολμοῦσα, μὸς εἶπεν ὁ φίλος μου. Διότι ξεύρω δι' τῶρα συνδέσσαι και σὺ μὲ των κ. Οικονόμου, ἀφοῦ θὰ διδάσκατε μαζῆ εἰς τὴν ἰδίαν Δραματικὴν Σχολήν. Δὲν εἶν' ἔτσι;

— Καθόλου! ἀπήνησεσ ἀδιστακτικῶς. Οὔτε σιγμὴν μὸς ἐπέγρασεν ἡ ἰδέα νὰ φεισθῶ τοῦ κ. Οικονόμου ἐπειδὴ θὰ εἰμυθα εἰς τὸ ἐξῆς κ ο υ α ζ ι: οὐνάδελφοι... Τὴ δουλειὰ του, φίλε μου, και τὴ δουλειὰ μου. Θὰ γράψω ὅ,τι πρέπει και ὅ,τι τοῦ ἀξίζει. Ἐπιτέλους, πρὶν γείνω σννάδελφος τοῦ κ. Οικονόμου, ἤμουν συγγραφεύς: και ἂν ἔβριζῃ τοὺς συγγραφείς, σὲ βεβαῖῶ δι' δὲν θὰ καλοπεράσῃ...

Μὲ τὴς ἀγρίας αὐτὰς διαθέσεις, ἐξήγησα τὸ σκανδαλῶδες ἀρθρον και ἤρχισα νὰ τὸ διαβάσω: «Τὸ θεάτρον —λέγει εἰς τὴν ἀρχήν,— ὁ ἱερὸς τῆς τέχνης ναὸς των ἀρχαίων, ἡ μοναδικὴ σχολὴ μορφώσεως κτλ. κατ' ἐπεσοσ παρ' ἡμῖν εἰς ἐμπορικὴν ἐπιχειρήσιν ἐσχάτης κατηγορίας, κατερχόμενον εἰς ἡμεσον συναγωνισμὸν μετὰ των ἰπποδρομῶν και καφωδείων».

Πολὺ σωστό, εἶπα μὲ των νοῖν μου. Έως ἐδῶ, ὁ ἀνθρωπος λέγει μίαν ἀλήθειαν. Και ἂν δὲν ἦτο ἕνα ζητηματάκι ὕφους, τὴν φράσιν αὐτὴν θὰ τὴν ὑπέγραφα κ' ἐγὼ εὐχαρίστως.

Προχωρῶ και βλέπω ἐκπληκτικῶς δι' ἡ μία ἀλήθεια διαδέχεται τὴν ἄλλην. «Αἱ ἐκάστοτε Κυβερνήσεις μας —λέγει κάπου— παραγνωρίζασαι τὴν ἐψηλὴν ἀποστολήν

μοιον προς τὸ ἐν Ἀθήναις κεντρικόν. Θὰ διαιρηθῆται εἰς 8 μεγάλας αἰθούσας. Θὰ ἔχη πρόσφυρον 35 μέτρων καὶ βάθος 55.

*

Ἐπερωτώθησαν ἐν Ν. Ὑόρκῃ δύο τεράστια οικοδομήματα, μέλλοντα νὰ περιλάβουν 30,000 ἐνοίκους! Τὸ ἐν εἰνε τὸ μέγαρον Σίγγερ μὲ 41 ὀρόφους. Τὸ ἄλλο εἶνε τὸ μέγαρον τοῦ Ἐνεχυροδανειστηρίου μὲ 35 ὀρόφους.

*

Ἐνεργεθῆ μνημείον εἰς τὸ Νεκροταφεῖον τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ἀληθομονήτου καλλιτέχρου Ἀποστόλου, οὗ θὰ μεταφερθοῦν τὰ ὀσῆα ἐκ Νεαπόλεως.

*

Εἰς τὴν καλλ. ἐκθεσὶν τῆς Φλωρεντίας ὁ γλύπτης κ. Θωμόπουλος ἀπέστειλεν ἐν νέον ἔργον του, τὴν Ἀνθρωπίνην δύναμιν. Παριστῶ τὸν ἄνθρωπον κρατούντα ἐπὶ τῆς γράχως βράχον, θέλοντα νὰ βραδίῃ πρὸς τὰ ἔμπροσ, ἀνεπίστα πάντοτε ὑψηλὰ καὶ ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως.

*

Κοκλὴν ὁ νεώτερος ἔνεκα μεγάλων χρηματικῶν ἀπωλειῶν ἔπαθεν ἐκ σφοδρᾶς μελαγχολίας. Μένει ἐγκλειστος ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἢ νευρασθένειά του δὲ ἐπιτείνεται.

*

Ὁ νέος ἐπίσκοπος Θήρας ἐπέδωκεν εἰς τὸν πρωθυπουργόν κ. Γ. Θεοτόκην δύο πίνακας τοῦ μεγάλου Φλαμανδοῦ ζωγράφου Ἀδριανῶ φᾶν-Ὀστανδ (1610-1685) μαθητοῦ τοῦ Φράνς Χάλς. Οἱ πίνακες οὗτοι, καθαρῶς φλαμανδικῆς τέχνης, παριστῶσι τὸ ἑσωτερικὸν μαγειρεῖον ὀλλανδικῶ καὶ τὸ «Πανηγύρι τοῦ χωρίου». Τὸς δύο πίνακας ἐδῶκεν αὐτῷ ἢ ἐν Πετρούπολει ὁμογενῆς κυρία Ροδοκανάκη, ἥτις μὲ πολλοὺς ἄλλους πίνακας ὑπερβαίνοντας κατὰ τὴν ἀξίαν τὸ ἦμισι ἑκατομμύριον ἐπλούτισε τὴν Ἑλληνικὴν Πίνακοθήκην.

*

Ὁ Ἰούλιος Ρενάρ ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Γκονγκόρε.

*

Ἀπὸ τοῦ 1833 εἶχον ἐξαφανισθῆ εἰς τὸ Μόαχον ἑξήδεκα εἰκόνες παρμερίστης ἀξίας, κομισθεῖσαι ἐκεῖ ἐξ Ἀγγλίας κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. Ὁ ζωγράφος Μανουὴλ Βιελλάν ἐργαζόμενος εἰς τὸ ἀνάκτορον ἀρᾶς ἐπισκευὴν εἰκόνων τινῶν, ἀνεκάλυψε μὲσω πλήθους ἄλλων παρερριμμένους τοὺς ἑνδεκτ' αὐτοὺς πίνακας, ἀνήκοντας ὅλους εἰς τὸν χρωατῆρα τοῦ Τισσιανῶ.

*

Ὁ διακεκομμένος ζωγράφος κ. Κ. Παρθένης ἐπεράτωσε τὰς ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου ἐν Πόρῳ ἀγιογραφικὰς ἐργασίας του. Ὁ κ. Παρθένης εἰργάσθη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Μαρτίου, ἁπλῶς δ' ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἠτύχησε νὰ κοσμηθῆ τόσο καλλιτεχνικῶς. Ὁ Παντοκράτωρ εἶνε ἐν ἀριστούργημα ζωγραφικῆς. Κάτωθεν εἰκόμισ τοὺς δώδεκα προφήτας καὶ εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ θόλου τοὺς τέσσαρας Ἐθαγγελιστάς. Ἐπίσης εἰργάσθη τὴν εἰκόνα τοῦ δεσποτικῶ καὶ τὰς τοῦ ἄμβωνος. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Παρθένου συνδυάζει μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας καὶ τὸν Βυζαντινὸν χαρακτῆρα τὸν ἱστορικῶς παραδεχόμενον καὶ τὴν τεχνολογίαν τὴν νεωτέραν. Αἱ ἀγιογραφίαι ἐγένοντο οὐχὶ ὅπως γίνονται συνήθως, ἀλλὰ κατόπιν ἐδικῆς καὶ ἐπισταμένης μελέτης. Ὡς πρότυπον ἔσχε τὰς εἰκονογραφίας τοῦ ἐν Λαφνίῳ ναοῦ καὶ τοῦ Ρωσσοικῶ τοῦ Ἀγ. Νικοδήμου, οὗτις ὡς γνωστὸν ἐπεξεργάσθη ὁ Θεόφιλος τὰς παλαιὰς Βυζαντινὰς εἰκόνας.

Ὁ κ. Παρθένης ἔχει φιλοτεχνήσῃ καὶ τὰς ἀγιογραφίας τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἑλληνικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, παρασχὼν κ' ἐκεῖ δειγμάτων πολυτίμου ἐργασίας.

Ἐν μέρος τῶν Προφητῶν παραθέτομεν μετὰ τῆς εἰκόνης τοῦ συμπαθεστάτου καλλιτέχρου.

*

Συνεργάται τῆς «Πίνακοθήκης» ἐκλεκτοί, οἱ κ. κ. Ζ. Παπαντωνίου καὶ Ν. Καταντζάκης, οἱ ἀνηρότεροι Ἀθηναῖοι χρονογράφοι, καὶ ἡ καλλιτέχνης δεσποινὶς Μαρία Σκούφου ἀπῆλθον εἰς Παρισίους μὲ τὴν πρόθεσιν τῆς διαρκεῶς ἐκεῖ ἐγκαταστάσεως. Τοὺς προσφιλεῖς φίλους τῆς ἡ «Πίνακοθήκη» συνοδεύει μὲ τὰς ἐγκαρδιωτέρας εὐχάς.

*

Εἰς τὸν ἀγαπητὸν φίλον τῆς «Πίνακοθήκης» κ. Α. Παρθένου, τὸν ἐν Παρισίοις ἐγκριτὸν λογογράφον καὶ κριτικόν, ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Ἑλλ. κυβερνήσεως τὸ παράσημον τοῦ Σωτήρος διὰ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας του εἰς τὰ Ἑλλ. γράμματα.

*

Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 46 ἐτῶν, ὁ μέγας Βέλγος ποιητῆς καὶ δραματικῶς Βᾶν Λεββέγκε, ὁ φίλος καὶ ἰσως ὀδηγὸς τοῦ Μαίτεργλινκ, οἵτινες ἀμφότεροι θεωροῦνται ὡς ἀναμορφωταὶ τῆς Βελγικῆς φιλολογίας.

*

Ἐν Μαντινείᾳ εἰς θέσιν Γκορτζοῦλι ἀνευρέθησαν 260 ἀργυρᾶ νομίσματα.

*

Ὁ Βέλγος γλύπτης Φᾶν-Βεϋλάν παραφρονήσας ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του, ἀπεπειράθη νὰ φρονέσῃ τὴν οὐρὸν του διὰ μοχαίρας, τὰ τέκνα του διὰ πετρελαίου, δύο ἀσιτυφάλακας δι' αἰχμηροῦ ἀκοντίου. Συλληφθεὶς ἀπεμονώθη.

*

Ἐν Διέπνῃ ἐγένοντο τῇ 27 Ὀκτωβρίου τὰ ἀκαλυπτῆρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ μουσουργοῦ τοῦ «Σαμφῶνος καὶ Δαλιδάς» Sans-Saëns. Ὁ ἀνδριάνς εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Marquette καλλιτεχνήθεις καὶ ὄν ἡ «Πίνακοθήκη» ἐδημοσίευσεν πρῶτη, κατὰ παραχώρησιν τοῦ καλλιτέχρου.

*

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας παρήγγειλεν εἰς τὸν Γάλλον καλλιτέχνην Φρανσοῦ Φλαμέ, μέλος τῆς Ἀκαδημίας, τὴν εἰκόνα τῆς βασιλείσεως Ἀλεξάνδρου. Ἡ εἰκὼν κρινεταὶ ὡς ἡ ἐπιτυχεστέρα ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων.

*

Ὁ νομάρχης Πετρούπολεως δι' ἐγκυκλίον του ἀνηγόρευσε εἰς ὅλους τὰς ἐμπόρους εἰκόνων καὶ εἰκονογραφημένων δελταρίων ὡς καὶ εἰς τοὺς γλύπτας νὰ ἐκθέτουν εἰς τὰς βιτρίνας τῶν καταστημάτων ἢ καὶ ἐργαστηρίων ἀναπαραστάσεις γυμνῶν σωμάτων. Ἡ ἀπαγορευτικὴ διαταγὴ εἶνε κατηγορηματικὴ. Ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλον, ὁ Ἀπόλλων, θεωροῦνται ἀνήθικα ἔργα καὶ πρέπει νὰ κρύπτονται εἰς τὸ βάθος τῶν καταστημάτων. Τὰ ἐκθέματα πρέπει νὰ ἀναπαριστοῦν ἄνθρωπους ἐνδεδυμένους ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

Καὶ δὲν εἶνε μόνον αὐτὸ. Κατ' ἔτος ἡ Ἀκαδημία τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἐκθέτει τὰ ἔργα τῶν σπουδαστῶν τῆς. Ἐφέτος ὄλοι οἱ δικοβόλοι, οἱ παλαισταὶ, οἱ Ἀπόλλωνες ἦσαν σκεπασμένοι μὲ φύλλα χάρτου, τὰ ὅποια ἄφηναν θεατὴν μόνον τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς βραχίονας. Τοῦ χρόνου διόλου ἀπῆλθον οἱ Ρῶσοι λογονοῦνται ἀπὸ ὑπερβολικῆν αἰδῶ νὰ παραγγείλουν εἰς γάπτας ὀλόκληρα κοστούμα διὰ τὰ γυμνὰ ἡγάματα!

*

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Βουξέλλων τὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον εἶχεν ἀγοράσει πέρυσι ἀντὶ 1,700 φρ. μίαν παλαιὴν εἰκόνα ἀποδομένην εἰς τὸν Δαῖδ Τεν.ε. Ἡδὴ ἀνακαλύπτειται ὅτι ὁ πίναξ αὐτὸς ἀνήκει εἰς τὸν μέγαν ζωγράφον Ρέπρατ, ἡ δὲ ἀξία του ὑπολογίζεται εἰς πλείονα τῶν 200,000 φρ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐμβριθεὶ καὶ πρωτότυπον μελέτην περὶ τοῦ διασημοῦ ἀνθρωπολόγου Λουμπρόζο ἐξέδωκεν ὁ ἐγκριτὸς ἐρευνητῆς τοῦ Πονηκοῦ Δικαίου κ. Τιμ. Ηλιόπουλος. Ὁ Λουμπρόζο ὑποστηρίζων ἰδίαν θεωρίαν περὶ τοῦ εἰκ. γενεῆς ἐγκληματίου, δογματίζει ἰδιόμορφα τὸν τῶν ἀνθρώπων, τὸν ἐγκληματίαν ἄνθρωπον, διακρινόμενον δι' ἰδίαν ἀνατομικῶν χαρακτήρων. Κατὰ τῆς θεωρίας ταύτης δι' ἄδρων ἐπιχειρημάτων ἀποτελεῖται ὁ κ. Ηλιόπουλος κηρύσσει τὴν θεωρίαν ταύτην ἀμέθοδον, ἡκιστα ἐπιστημονικὴν καὶ συνεπῶς ἀποροῦπιταν.

Τὰ ὄνειρα καὶ ἡ τελεπαθεῖα, ὑπὸ Σ. Βλαβιατοῦ. Ἐνδιαφέρουσαν κἀθε ἄνθρωπον — καὶ ποῖος δὲν ὄνειρεῖται! — μελέτην ψυχολογικὴν ἐδημοσίευσεν ὁ εἰδικὸς διὰ τοιαύτας μελέτας ἰατρὸς κ. Βλαβιανός. Ἐρευνᾷ κατ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τὴν ἱστορίαν τῶν ὄνειρων ἀναφύρων ὅσα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τῶν Ρωμαίων καὶ τῶν μεταγενεστέρων χρόνων. Ἐξετάζει τὰ φυσιολογικὰ ὄνειρα, τὰ παθολογικὰ — αὐτὰ κέκηνται καὶ τὴν σπανιωτέραν ἀξίαν — καὶ τὰ προφητικὰ (τελεπαθεῖα) αὐτὰ ἔνεκα οἰκογενειακοῦ συμβάντος καὶ ὁ συγγραφεὺς πιστεύει ἤδη. Ἐν τέλει τοῦ βιβλίου ὁ συγγραφεὺς παρατάσσει ἐρωτήματα πρὸς τὰς ἀναγνώστας, ὅπως παρακαλεῖ ὅπως ἐπιστείλων αὐτοῦ συζητησῶν ἐνέριων καὶ φαινομένων τελεπαθεῖας, διότι ἐξ αὐτῶν πολλὰ ἔχει νὰ καρπωθῆ ἡ ἐπιστήμη.

Οἱ μαλλιαροὶ πῆσαν κατήφορο. Μὲ τὸν τίτλον Χαρηνγῆ (γιατὶ ὄχι χαρὰν γι ;;) θὰ βγάλουν ὄχι τὸν κόρακα, ἀλλὰ φυλλάδα μηνιατικὴ τῆς «ἔθνικῆς μᾶς γλώσσας». Ἐθνικὰ δὲ γλῶσσα εἶστι ἡ Ψυχάρικη.

Ὅσοι θέλουν νὰ διασκεδάσουν ἄς ἐγγραφοῦν συνδρομητᾶδες εἰς τὸ καινούργιον περιοδικὸν τοῦ «κάθε φυλλάδα τῆς θύρῃ 16 διπλάστηλες σίλλες». Συντάχτες: τὸ παιδί τοῦ Πόνου, ὁ Φλώρος τῆς Ἀρμενίας, ὁ Φῶτος τοῦ Μανριδεροῦ καὶ ὁ Καταπίνοσ τῆς Παπαδοσκηνίας!!

Νέον τόμον διηγημάτων ἐξέδωκεν ὁ Κώστας Παρορίτης, τοὺς «Νεκροὺς τῆς ζωῆς». Περιλαμβάνει 14 διηγήματα μὲ ζωὴν γραμμένα καὶ ἀναπαριστῶντα σημεῖα πολλοῦ ἐνδιαφέροντος. Ἡ «Πρωτομαγιά», ἡ ἐχθρὴ ἐλπίδα, τὸ «οἶτι τῆς κατεταμένης», «μὲ τὸς γῆφτους», ὁ «Κόκκινος χορδὸς» εἶνε τὰ ὀραϊότερα. Τὸ ἀντίθετον πρέπει νὰ εἴπῃ τις διὰ τὸ «Πέρα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα» καὶ τὸ «Κοριτσάκι» τὰ ὅποια εἶνε σχεδὸν συχαμερᾶ. Ἡ «μηχανὴ τοῦ τραλλοῦ», ἡ «θρομένη καμπάνα», «ὁ τὸ κάρρον», σκεπάζονται προγοντιὰς καὶ ἔχουν καὶ τὸ κορυφαῖον. Διὰ τοῦ νέου βιβλίου τὸν ὁ Παρορίτης σπερῶναι τὴν καλὴν φήμην του ὡς πραγματοῦ διηγηματογράφου. Ἐχει ἡ πένα του χρώματα καὶ δύναμιν εἰς τὰ πλείστα τῶν ἔργων του.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Ἀερόστατον Ζεπελίν.— Ὁ Γερμανὸς ἀεροναυπηγὸς κόμης Ζεπελίν, στρατηγὸς, πρὸ πολλοῦ καταγενομένος εἰς τὴν ἀεροστατικὴν, ἐπέτυχεν ἐσχάτως εἰς τὰς δοκιμὰς τοῦ τελευταίου του ἀερόστατου, ὅπερ ἔχει σχῆμα πούρου, ἀνέπτυξε δὲ ταχύτητα 5.6 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον.

Ἡδὴ διὰ τοῦ εὐτυχοῦς καὶ ἰσχυροῦ ἀνοστήματός του κατεσκευάσε νεώτερον ἀερόδρομον διὰ τοῦ ὁποῖου ἐλπίζει νὰ φέρῃ ἐκπληκτικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ ταχύτης του κατὰ τὴν δοκιμαστικὴν πορείαν ἔφθασε τὰ 16 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον ἦτοι 54 χιλίωμ. τὴν ὥραν.

Δεκατόσ.— Ὁ παλαίμαχος ἠθοποιὸς κ. Δεκατόσ ἐδῶκεν ἐν τῷ Δημ. Θεάτρῳ παράστασιν ἀποχαιρετιστήριον. Ὑπεδῆθη τὸν Σάββακ εἰς τὸν «Ἐμπορὸν τῆς Βενετίας» μὲτ' ἀπαρμύλλον ἐπιτυχίας. Ἀτυχῶς ὁ κ. Δεκατόσς ἀπεμακρόνθη σχεδὸν τοῦ θεάτρου, μὴ στέργων νὰ ἐμφανίζετα ἢ μόνον κατ' ἀραιότατα διαλείμματα.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς Τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν ἦτοι φρ. καὶ λίρας στερεῖνας ἀποδοτικὰς εἰς ὀριζμένην προθεσίαν ἢ διαρκῶς. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληροῦνται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς δ' ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (chèque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογούχου.

Το κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογῶν πληροῦνται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ ἀίτησιν τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι καταθέσεων

1 1/2	τοῖς 0/10	κατ' ἔτ.	διὰ κατ. 6 μηνῶν
2	» 0/10	»	» 1 ἔτους
2 1/2	» 0/10	»	» 2 ἔτων
3	» 0/10	»	» 4 ἔτων
4	» 0/10	»	» 5 ἔτων

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐπιλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικῶς ἢ ἀνώνυμοι.

ΤΟΜΟΙ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ»

Ἀπὸ τοῦ Α' μέχρι τοῦ ΣΤ' ἔτους εὑρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας, τιμώμενοι εἰς χρυσόδετοι δρ. 15, οἱ ἀπλόδετοι δρ. 12. Διὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἡ τιμὴ εἰς χρυσόν.

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον

- Ἀνέκδοτον ποίημα τοῦ Λασκαράτου, μετὰ σημειώματος τοῦ κ. Ἡλ. Τσιτσέλη.
- Καλλιτέχνης πολιτευόμενος, ὑπὸ Σπ. Δε Βιάζης.
- Ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, διήγημα ὑπὸ Α. Ι. Καλογεροπούλου.
- Σκοτάδεα φωτεινά, διήγημα ὑπὸ Σιβέλλης.
- Ὁ Ζητιάνος, διήγημα ὑπὸ Κλεαρθέης Αἰπλά.
- Παγασαὶ — Πέργαμος. Ἀρχαιολογικαὶ σημειώσεις.
- Ποιήματα Στεφάνου Μαρτζώκη, Ἑλένης Λάμαρη, κλπ.
- Παρισινὴ ζωὴ, ὑπὸ Κάουα Νισβαρῆ.

**ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟ-
ΓΡΑΦΕΙΟΝ**

ΑΡ. ΛΑΪΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΥ ΤΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΜΟΝΑΧΟΥ

Ὁδὸς Ἀγ. Μάρκου 1

ΑΘΗΝΑΙ

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΡΙΝΤΕΖΗ

**Clichés δι' ἐφημερίδας, περιοδικὰ
πολυτελεῖς ἐκδόσεις.**

Ἀθήναι. Ὁδὸς Ἐννεπίδου—Σωκράτους 2.

Γ. Θ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐμπορὸς καὶ ἀντιπρόσωπος Βιομηχανικῶν καὶ
ἐμπορικῶν καταστημάτων ἐν Βόλῳ.

Παραγγέλαι καὶ προμήθειαι παντὸς εἶδους ἐκ τοῦ
ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ.

Εἶδικό της μέταλλα, σιδηρὰ ἀκατέργαστα, σι-
δηροδοκοί, κασίτερος, τεχνέδες, μέταλλα ἐν γένει
ἀγγλικά, βελγικά, σουηδικὰ, κλπ., σωλῆνες, τζάμια,
ύφασματα, νημάτα, οἰκιακὰ σκευῆ, σιδηρικά, λινέ-
λαια, χρώματα.

Μοναδικὸς εἰσαγωγεὺς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐν γένει
τοῦ ἀρίστου σφυρηλάτου σουηδικοῦ σιδήρου.

Γκαζομηχαναὶ, μηχανήματα ἐν γένει, πιάνο, μπι-
λιάρδα, ρολὰ, γέφυραι κλπ. κλπ.

Πᾶσα ζητούμενη πληροφορία δίδεται τάχιστα.

R. MARBYL

ROBES & MANTEAUX

38.—Ὁδὸς Ἐρμού—38.

Ἔργασια Παρισινή.—Τιμὰι ἐκτὸς συναγωνισμοῦ

**Διδασκάλισσα Ἑλληνὶς ἀριστοῦχος ζητεῖ
παραδόσεις. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ," πινάξ Ν. Γύζη. Φωτο-
τυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1. Ἐπὶ χονδρῶ χάρτου
δρ. 2.

"ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ," δράμα Φρ. Κοπλέ, κατὰ μετάφρα-
σιν Ἀγίδος Θέρου. Τιμῆται δρ. 1. Ἐπὶ Ὀλλανδικῶ
χάρτου δρ. 2.

ΤΟ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ," δράμα Ν. Λόκαρη καὶ Π.
Δημητρακοπούλου Δρ. 1.

ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ," πινάξ Φρέζου Ἀρι-
στεῖως. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1.

Η "ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ," πινάξ L. Perrault. Φωτο-
τυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1.

Η "ΑΙΩΡΑ," Πινάξ Vigor. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα
Δρ. 1.

Ο "ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ," Πινάξ
Rocheyrosse. Φωτοτυπία. Δρ. 1.

Ο "ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ," τριχρῶμος
φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 2.

ΤΟ "ΟΝΕΙΡΟΝ," G. Bargellini φωτοτυπία Δρ. 1.

**ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΧΡΥΣΟΔΕΤΑ
ΤΗΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"**

τοῦ Α', Β', Γ', Δ' Ε' καὶ ΣΤ' ἔτους πωλοῦνται
εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀντὶ δρ. 2. Διὰ τὸ ἐξωτε-
ρικὸν φρ. χρ. 2.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Δ. ΖΥΓΟΥΡΑ

Ὁ Πρακτικὸς βλος τοῦ ἐμπόρου	Δρ. 2,50
Ὁδηγὸς ἐμποροῦπαλλήλου	» 2,00
Ἱστορία τοῦ ἐμπορίου	» 2,50
Ἐμπορευματολογία	» 1,50
Ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ οἰκονομία	» 2,50
Ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ νομοθεσία	» 2,50
Καταστοιχογραφία Γεωργική	» 1,—
Ἐγχειρίδιον Γεωργικῆς	» 2,—
Ἐμπορικὴ Γεωγραφία Σταμ. Θεοχάρη ἐκδοθεῖσα δαπάναις Ξενοφ. Ζύγουρα	» 5,—
Ἀπευθυντέον εἰς κ. Θεμιστ. Ξ. Ζύγουρα, ὁδὸς Σωνιέρου 1.	

Πωλεῖται βιβλιοθήκη ἐκ νομικῶν συγ-
γραμμάτων, πάντων δεδεμένων, εἰς λίαν
συγκатаβατικὴν τιμὴν. Πληροφορίαι παρ'
ἡμῖν.

ΕΚΔΟΣΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γ. ΦΕΣΗ

ΟΔΟΣ ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ

Παρὰ τὰ Χάντσια—Α'. κάρδος 8800 Παρισίων

100 ΔΡΑΧΜΩΝ

βιβλία δεδεμένα ἢ ἄδετα ἀγοράζετε πλη-
ρώνοντες 5 δραχμὰς κατὰ μῆνα.

Με 5 δραχμὰς κατὰ μῆνα ἀγοράζετε

ΜΟΥΣΙΚΑ ΤΕΜΑΧΙΑ — ὈΡΓΑΝΑ Βιολιά — Μαρδολίνα —

Κιθάραις — Χορδὰς — Ἐξαρτήματα — Μουσικὸν χάρτυν.

ΠΙΑΝΑ

ἀγοράζετε 50 δραχμὰς
πληρώνοντες κατὰ μῆνα